Uwaga! numer nie jest antydatowany

Cena 15 gr. **Dziś 12 stron**

KURJER POWSZECHNY

WYCHODZI CODZIENNIE RANO

Redakcja i Administracja:
Kraków, Rynek 5, I. p. tel. 120-76.
Lwów, Mochnackiego l. 48
Telefony: 253-79. 292-46. 246-34.

REDAKTOR NACZELNY JAN MATYASIK

P.K.O. 503.750

PRENUMERATA
z dostawą do domu (roznosicielem lub pocztą) miesięcznie . . . . —4 zł.
bez dostawy tj. przy odbiorze w kantorach wydawn. miesięcznie. 3·50 zł.

Rok VIII. **Kraków-Lwów, czwartek 9 maja 1935** **Nr. 126 ABC**

Program pobytu min. Lavala w Warszawie

WARSZAWA, 8. 5. (tel. wł. — G.). W piątek przyjeżdża wieczorem do Warszawy francuski minister spraw zagranicznych Laval, jako gość rządu polskiego. Zamieszka on w apartamentach Hotelu Europejskiego, zabawi do niedzieli i wczesnym rankiem tego dnia odjedzie do Moskwy. **Program przyjęć obejmuje obiad u ministra spraw zagranicznych Becka, przyjęcie w ambasadzie francuskiej, oraz śniadanie na Zamku po wizycie u Prezydenta.** Czy minister Laval będzie w Belwederze, o tem jeszcze niewiadomo.

Wraz z ministrem Lavalem przyjeżdża około **25 dziennikarzy, publicystów i fotografów,** z których wielu towarzyszyło w roku ubiegłym śp. ministrowi Barthou.

W kołach politycznych panuje przekonanie, że **wizyta ministra Lavala będzie poświęcona wyjaśnieniu sytuacji, jaka wytworzyła się po podpisaniu paktu francusko-sowieckiego.** Uderzające jest zdenerwowanie opinji niemieckiej tą wizytą i głębokie obawy, iż przyczyni się ona do wyjaśnienia stosunków polsko-francuskich.

Firma znana — a taka niesolidna

WARSZAWA. 8. V. (Tel. wł. G.). Z Sosnowca donoszą, że tamtejszy sędzia śledczy Nowak prowadzi dochodzenia w sensacyjnej sprawie nadużyć podatkowych przeciwko firmie B. Holenderski w Warszawie, który odgrywa dominującą rolę w handlu węglowym i cementowym. Holenderski jest współwłaścicielem kopalni „Flora" w Dąbrowie, oraz akcjonarjuszem innych kopalń węglowych i większych cementowni. Zakwestjonowane zostały przez władze jego księgi handlowe, w których nadużycia polegały podobno na niezgodnem z prawdą księgowaniu obrotów, oraz na ukrywaniu prawdziwych dochodów. **Straty skarbu państwa wynoszą według dotychczasowych obliczeń przeszło pół miljona złotych.**

Ze względu na wyjątkowo wybitną rolę, jaką firma B. Holenderski odgrywa na warszawskim rynku węglowym, gdzie niejako zajmuje stanowisko monopolowe, wyniki śledztwa sądowego oczekiwane są z dużem zainteresowaniem.

Krwawy napad na listonosza

Kraków, 8. 5.

Dziś w godzinach południowych, zdarzył się tutaj krwawy napad rabunkowy na listonosza pieniężnego Franciszka Bezwińskiego.

Wypadek miał miejsce w kamienicy pod l. 14 przy ul. Sławkowskiej, około godz. 12-tej. Na listonosza napadło dwu żydów, z których jeden bokserem złamał Bezwińskiemu szczękę. Interwencja lokatorów zmusiła napastników do ucieczki, jednego jednak ujęto. Jest to Chaim Eichenwald, bezrobotny drukarz z Tarnowa.

Przyspieszenie matury

Kraków, 8. 5.

Kuratorjum krakowskie wydało okólnik do dyrektorów gimnazjów, polecający przyśpieszenie terminu egzaminów **dojrzałości.** Wedle tego okólnika egzaminy pisemne rozpoczną się od 23 b. m., **ustne** od 3 czerwca. Przyśpieszenie terminu motywowane jest przeciążeniem profesorów

15 tys. głosów potrzeba będzie do uzyskania mandatu

WARSZAWA. 8. V. (Tel. wł. G.). Szczegółowa dyskusja grup konstytucyjnych B. B. nad projektem ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu będzie toczyć się już 9. b. m. od godziny 9 rano. Ogólnie przypuszczają, **że dyskusja ta spowoduje wprowadzenie pewnych zmian w projekcie, gdyż według krążących pogłosek, ordynacja spotkała się z dość dużemi zastrzeżeniami, przedewszystkiem konserwatystów sanacyjnych, a także grup bardziej lewicowo nastrojonych w B. B.**

Największe zainteresowanie budzi obecnie sprawa podziału kraju na poszczególne okręgi. Ordynacja przydziela **Warszawie 6 okręgów, Łodzi 3, innym miastom, jak Lwów, Kraków, Poznań i Wilno po 2 okręgi.** Katowice włączone będą do powiatu. Po raz pierwszy wystąpi Gdynia jako siedziba okręgu połączona z trzema przyległemi powiatami. Na każdy okręg przypada mniej więcej ta sama liczba ludności. W województwach wschodnich i centralnych jeden okręg obejmie 3 lub 4 powiaty, w województwach zachodnich 5 lub 6, gdyż w tych województwach powiaty są mniejsze.

O ile można wierzyć pogłoskom, żydzi otrzymają 3 okręgi. Jeden w Warszawie, po jednym we Lwowie i w Łodzi. Ludność ruska ma otrzymać mandaty z okręgów w województwach południowo-wschodnich. **Do ważności mandatu, jak słychać, trzeba będzie 15 tys. głosów.** O ile nie zajdzie ten wypadek, będą dokonywane wybory ściślejsze. Zgromadzenia okręgowe, które stawiają kandydatów, będą musiały uformować się i ustalić nazwiska kandydatów w ciągu 30 dni od ogłoszenia wyborów.

Prasa warszawska naogół mało zajmuje się dziś jeszcze nową ordynacją wyborczą. Jedynie „Gazeta Warszawska" ogłosiła artykuł wstępny pod tytułem „Precz z programami". W artykule tym wskazuje, **że koncepcja wyznaczania kandydatów przez kolegja wyborcze jest wyraźnie sprzeczna z nową konstytucją,** ponieważ znosi zupełnie bezpośredniość wyborów, a także narusza poważnie ich równość. Ponadto projekt pana Sławka obdarza samorządy uprawnieniami, o których nie było zupełnie mowy wtedy, gdy przeprowadzano wybory do tych samorządów.

Paradoksalność sytuacji polega na tem, że właśnie pan premjer i jego obóz przy wyborach samorządowych tak mocno podkreślali ich apolityczny charakter. **Tymczasem dzisiaj okazuje się, że to były właściwie wybory sejmowe.**

Wizyta Lavala w Warszawie

wywołuje zdenerwowanie prasy niemieckiej

WARSZAWA, 8. 5. (tel. wł. — G.). Korespondent berliński „Kurjera Warszawskiego" donosi:

Podróż min. Lavala do Warszawy wywołuje tu ukrywane między wierszami zaniepokojenie, które motywuje się obawami Niemiec, aby nie udało się Lavalowi „zaprzęgnąć Polski znowu do jarzma francuskiego" (jak pisze „Boersen Zeitung"). Stąd też prasa niemiecka pisze o rzekomym niepokoju Polski z powodu paktu francusko-sowieckiego, który stanowić ma dla Polski (zdaniem Niemiec) poważne zagrożenie, co uważać można za ostrzeżenie Polski przed Francją. Niepokojącym jest dla Niemiec również fakt, że min. Laval omawiać ma rzekomo w Warszawie stanowisko Polski wobec państw bałtyckich i wobec projektów Francji wciągnięcia państw tych do paktów bezpieczeństwa. **W razie bowiem uzyskania przez Francję zgody Polski na te projekty, rozbić się mogą nadzieje Niemiec przyszłej ich ekspansji na Wschód** (na co wskazuje prasa francuska). **Dlatego też Niemcy przypisują podróży tej olbrzymie znaczenie dla dalszego rozwoju polityki europejskiej.**

Prasa niemiecka twierdzi, że główny cel wyjazdu Lavala do wschodniej Europy leży nie w Moskwie, lecz w Warszawie. Polska bowiem w planach francuskich odgrywa dziś najwybitniejszą rolę i stanowi klucz do rozwiązania sytuacji europejskiej.

„Od stanowiska Polski zależeć będzie powodzenie powyższych projektów francuskich, a zatem dalszy rozwój pokoju europejskiego" i co dla Niemiec najważniejsze, „stanowić będzie o dalszej przyjaźni Polski z Niemcami" — powiada „Boersen Zeitung". — Na Polskę spada zatem wielka odpowiedzialność — pisze ten dziennik dalej. — Wizyta ta będzie dla niej prawdziwym kamieniem probierczym.

„Ostland" rejestruje ochłodzenie stosunków

Prasa niemiecka od czasu pamiętnego głosowania w Genewie zajmuje bardzo wstrzemięźliwe stanowisko w kwestji stosunków polsko - niemieckich

Jedynym wyjątkiem jest artykuł, jaki pojawił się ostatnio w dzienniku „Ostland", uchodzącym za nieoficjalny organ hitlerowców.

„Ostland" określa głosowanie przedstawiciela Polski w Genewie za rezolucją francuską jako *„atak słabości Polski"*, która mimo wszystko nie chce palić za sobą mostów, ani zrywać stosunków łączących ją z Francją.

I owszem, wnioskując z nastrojów genewskich, odnosi się wrażenie, że Polska myśli o *ponownem zbliżeniu się do Francji*, jak również o odprężeniu w stosunku do Czechosłowacji.

W związku z tem dąży się coraz silniej do dojścia *do porozumienia z Litwą.*

Zdaniem „Ostland" koła polityczne Warszawy doszły do przekonania, iż jednak byłoby rzeczą trochę niebezpieczną uchodzić za sprzymierzeńca Niemiec.

Równocześnie zaś prasa niemiecka donosi, że władze polskie przeprowadziły rewizje w niemieckich księgarniach na Śląsku i Poznańskiem, w wyniku których skonfiskowano dużo wydawnictw niemieckich. Na listę wydawnictw zabronionych w Polsce dostały się między innemi: znany Atlas kieszonkowy Westermana oraz Atlasy i leksykon Knaura, — w których obok dzisiejszych granic polsko - niemieckich uwidocznione są granice z roku 1914.

Zbiorowe samobójstwo z głodu

SIMLI (Indje wschodnie). 8. 5. (PAT) W pobliżu miejscowości Erode w prowincji Madras cała rodzina złożona z 5 osób popełniła *zbiorowe samobójstwo z głodu.* Rozpaczliwy akt samobójczy wykonano w ten sposób, *że do pustej studni wrzucono chrust, oblano go naftą, poczem cała rodzina rzuciła się w ten płonący stos.*

Jednego z członków rodziny zdołano uratować. Pozostałe 4 osoby spaliły się.

Zgłasza pretensję do miljona dolarów

CHICAGO. 8. V. (PAT). Pani Zofja Miller, Polka, **zgłosiła pretensję o spadek w wysokości miljona dolarów po Zofji Lipińskiej,** bardzo wybitnej lekarce polskiej, niedawno zmarłej. Pani Miller twierdzi, że jest nieprawą córką dr. Lipińskiej i zapewnia, że zmarła chciała przed śmiercią uznać ją jako swą legalną córkę. Większa część spadku została zapisana na szpital w Warszawie.

Pierwszy wykład prof. Kota w College de France

WARSZAWA. 8. V. (Tel. wł. G.). Z Paryża donoszą: Pierwszy wykład prof. Stanisława Kota w College de France o początkach reformacji **wypadł nadzwyczaj interesująco.** W zapełnionej po brzegi auli pierwsze ławy zajął senat profesorski College de France, profesorowie Sorbony, slawiści francuscy, przedstawiciele Ambasady Rzplitej, uczeni polscy bawiący w Paryżu i in.

Przemówienie powitalne wygłosił prof. Lucien Fabre, redaktor nowej wielkiej encyklopedji francuskiej, który **nawiązując do wspaniałej tradycji wykładów Mickiewicza na College de France, wyraził swą radość, że w 100 lat później na historycznej katedrze staje Polak uczony równie wielkiej miary.**

W wykładzie prof. Kota — poza stroną czysto naukową wykładu — podkreślić należy dar krasomówczy prelegenta i wspaniałą jego dykcję. Wydział literacki Sorbony wydaje w sobotę bankiet na cześć prof. Kota.

Ugoda z Rozembergh'iem?

Z kół zbliżonych do ambasady polskiej w Paryżu dowiaduje się agencja Stan's Press, co następuje: W dniu 5. maja przybyła do Paryża delegacja polska, z wykonawcą testamentu ś. p. hrabiego, b. wojewodą Moszyńskim na czele. Delegacja, stwierdziwszy niesłuszność szeregu zarzutów, stawianych Rozembergowi, ma na celu, w porozumieniu z ministrem sprawiedliwości, który przyjął p. Moszyńskiego tuż przed wyjazdem, **doprowadzenie w najszybszym terminie do ugody pomiędzy dwiema stronami.** Cała afera ze sprawy karnej przechodzi więc na polubowną cywilną.

Prof. Piccard składa wizyty

WARSZAWA. 8. (PAT). Prof. Piccard i p. Tilgenkamp przyjęci zostali o godz. 11 na audjencji na Zamku przez Prezydenta Rz. P., Prof. Piccardowi towarzyszyli rektor Politechniki Warszawskiej Warchałowski i szef wydziału balonowego dep. aeronautyki M. S. Wojsk., płk. Wolfszleger.

O godz. 12.45 prof. Piccard złożył wizytę szefowi departamentu aeronautyki Min. Spr. Wojsk., gen.-pilotowi inż. Rayskiemu, poczem udał się do L. O. P. P., gdzie w zastępstwie nieobecnego prezesa gen. dyw. Berbeckiego, prof. Piccarda przyjęli wiceprez. zarz. gł. L. O. P. P-u, płk. inż. Moniuszko, insp. Nowodworski i delegat rządu do LOPP-u płk. dypl. Jasiński.

Przysłowiowa musztarda

WARSZAWA 7. 5. (tel. wł. G) Z polecenia Izby Wyborczej Sądu Najwyższego prowadzone są jeszcze badania świadków w sprawie minionych wyborów. Badania te są jeszcze w toku w okręgach Nr. 26 Lublin i 48 Przemyśl.

Walny Zjazd Ligi Drogowej

Zarząd główny Ligi Drogowej zawiadamia, że stosownie do artykułu 28 statutu Ligi Drogowej, Walny Zjazd Delegatów L. D. odbędzie się w Warszawie w lokalu Automobilklubu Polski przy Alei Szucha 10, we wtorek dnia 28 maja 1935 o godz. 11-tej.

XXX

Czesi udzielają kredytu Sowietom

PRAGA 8. 5. (PAT) W rokowaniach prowadzonych między przedstawicielami ZSRR a czechosłowackim konsorcjum bankowo - przemysłowem, *osiągnięto zasadnicze porozumienie w sprawie udzielenia Związkowi Sowieckiemu kredytów wywozowych na sumę 200 miljonów koron czeskich.*

Za nielegalne nauczanie - areszt

RYGA 8. 5. (PAT) Z Kowna donoszą: Nauczyciel prywatny *Stefan* Jagiełłowicz, który z początkiem kwietnia br. aresztowany został w Wisztyńcu i w trybie administracyjnym wysiedlony został do powiatu szakowskiego, w tych dniach został ponownie aresztowany i osadzony na tydzień aresztu za nieopłacenie grzywny 100 litów. Grzywna nałożona była na Jagiełłowicza w grudniu ub. roku za nielegalne nauczanie.

Dowodów pokojowości Niemiec

żądają premjerzy dominjów angielskich

LONDYN 8. 5. (PAT) Jak donosi „New Chronicle" członkowie rządu brytyjskiego, oraz przedstawiciele dominjów omawiając w Londynie sytuację europejską, doszli do porozumienia w sprawie projektu ustawy zezwalającej rządowi brytyjskiemu na niezwłoczne powzięcie decyzji na konferencjach europejskich w imieniu całego imperjum, bez oczekiwania na zgodę poszczególnych dominjów, o ile tylko decyzje te nie będą wykraczały poza ramy Ligi Narodów. Jednakże *dominja zastrzegają sobie prawo ratyfikacji decyzji, mogącej pociągnąć za sobą zobowiązania o charakterze wojskowym.*

LONDYN 8. 5. (PAT) Cała prasa angielska przywiązuje dużą wagę do odbytej wczoraj drugiej konferencji premjerów dominjalnych z członkami gabinetu brytyjskiego pod przewodnictwem MacDonalda. *Narady poświęcone były sprawom polityki międzynarodowej, a zwłaszcza uzgodnieniu zobowiązań brytyjskich w Europie.*

Według „Timesa" przedstawiciele dominjów byli zgodni z gabinetem brytyjskim co do poparcia planu zbiorowego bezpieczeństwa dla utrzymania pokoju w Europie. Przedstawiciele dominjów kłaść mieli nacisk *na pozostawienie drzwi otwartych dla Niemiec wyrażając pogląd, że trwały pokój niemożliwy jest bez udziału Niemiec.*

Na konferencji uzgodniono też opinję, że o ile Niemcy mają być traktowani narówni z innemi państwami, *to konieczne jest, aby kancierz Hitler dowiódł mocarstwom w sposób widoczny, pokojowość Niemiec i poinformował co do dalszych planów działania.*

Do wywodów „Timesa" należy dodać, że przedstawiciele dominjów wypowiedzieli się również za wzmocnieniem prestiżu Ligi Narodów, jako arbitra sporów międzynarodowych.

Bez asysty dziennikarskiej pojedzie Laval

do Moskwy

PARYŻ 8. 5. (PAT) Sprawa odmówienia wiz wjazdowych do ZSRR, niektórym dziennikarzom francuskim, m. in. także przedstawicielowi „Le Matin", jest przedmiotem żywych komentarzy całej prasy paryskiej. „Le Matin" zamieszcza energiczny protest, do którego przyłącza się „Le Journal" przypominając, że jego przedstawicielowi również odmówiono wizy. „Le Journal" pisze: *Nawet jeśli ambasada ZSRR cofnie swą decyzję postanowiliśmy nie wysyłać naszych przedstawicieli do Moskwy.* „Le Figaro" solidaryzuje się w tej sprawie z innemi dziennikami podkreślając, że odmowa udzielenia wiz jest sprawą dotyczącą całej prasy francuskiej.

„Le Petit Parisien" stwierdza, że czynienie jakichkolwiek różnic przy udzielaniu wiz nie może być tolerowane. Jeśli rząd sowiecki trwać będzie przy swej decyzji, *jest rzeczą prawdopodobną, że większość dzienników francuskich wyrzeknie się wysyłania swych przedstawicieli do Moskwy.*

Papież potępia gwałty hitlerowców

MIASTO WATYKAŃSKIE 8. 5. (KAP) Przyjmując przybyłą do Rzymu pielgrzymkę katolików niemieckich z Moguncji i ze Śląska niemieckiego, zorganizowaną pod protektoratem biskupa Fryburga w Bryzgowji, Papież wygłosił przemówienie, *potępiające gwałty hitlerowców nad powracającą z Rzymu pielgrzymką młodzieży niemieckiej.* Ojciec św. mówił: *Pragnie się w imię tak zwanego chrześcijaństwa pozytywnego odchrześcijanić Niemcy i pragnie się przywieść je do barbarzyńskiego pogaństwa.* Niczego nie zaniechano dla zakłócenia chrześcijańskiego życia katolików. Ufamy, że wy, pielgrzymi do Rzymu i Watykanu, przy powrocie swoim do ojczyzny *lepiej będziecie przyjęci i potraktowani niż ta pobożna i dzielna młodzież wierna Kościołowi i ojczyźnie,* która niedawno przybyła do Nas, swego wspólnego Ojca. Wspominamy ją i mówimy o niej wobec całego świata katolickiego i cywilizowanego z szacunkiem i pochwała. Nie możemy niestety, nic innego uczynić i musimy powiedzieć coś wprost przeciwnego o tych, co za podobne przyjęcie i potraktowanie stali się odpowiedzialnymi.

Prezydent Rzeczypospolitej Estońskiej

w Truskawcu

Prezydent Rzeczypospolitej Estońskiej, p. Paets przejechał wczoraj przez Lwów, w drodze do Truskawca. Rząd oddał do dyspozycji Prezydentowi Estonji wagon salonowy, w którym odbywa podróż, oprócz najbliższego otoczenia i świty, poseł nadzwyczajny minister pełnomocny akredytowany w Warszawie z ramienia rządu estońskiego, p. Markus. Na dworcu kolejowym we Lwowie przyjazdu p. Prezydenta oczekiwali: p. wojewoda lwowski Belina - Prażmowski, dowódca Korpusu gen. Popowicz i dyrektor kolei Łaguna.

Po krótkim postoju we Lwowie i spożyciu śniadania w wagonie salonowym w towarzystwie wymienionych przedstawicieli władz. Prezydent Estonji odjechał do Truskawca. W podróży tej towarzyszą Prezydentowi Estonji, woj. Belina-Prażmowski z nacz. Samborem i dyr Łaguną.

Na dworcu kolejowym w Truskawcu, przybranym flagami o barwach polskich i estońskich, witali p. Prezydenta przedstawiciele władz powiatowych i miejscowych ze starostą Chmielewskim na czele i prez. m. Drohobycza, p. Jaroszem. Prezydent Estonji zamieszkał w specjalnie przygotowanej i oddanej tylko do jego dyspozycji willi „Goplana".

Przed kanonizacją Tomasza Morusa

MIASTO WATYKAŃSKIE 8. 5. (KAP) W czwartek 9-go bm. w wielkiej auli Watykanu ma odbyć się półtajny konsystorz papieski. Na konsystorzu tym Ojciec św. zasięgnie opinji kardynałów i biskupów w sprawie kanonizacji błogosławionych Tomasza Morusa i Jana Fishera. Uroczysta kanonizacja ma się odbyć w niedzielę 19-go maja.

Kto wygrał?

WARSZAWA, 8. 5. (Tel. wł. G.). W dzisiejszem ciągnieniu Państwowej Loterji Klasowej padły wygrane na następujące numery:

100.000 zł. na nr. 69572 (los zakupiony w kolekturze „Nadzieja", Lwów, ul. Legjonów l. 11).

50.000 zł. na nr. 152108 28427.

10.000 zł. na nr. 113217 140285.

10.000 zł. na nr. 88244 98601 123131 145266 171236.

5.000 zł. na nr. 21292 35677 64333 69439 82530 99885 124941 146840.

5.000 zł. na nr. 3023 67107 77595 79823 81224 85164 91817 99145 145296 152551 163513.

2.000 zł. na nr. 868 2686 4598 55349 59712.

2.000 zł. na nr. 4029 36504 54969 58195 61136 91265 95007 95441 101948 114093 115304 119121 128989 132893 137585 155801 159343 173399. 61867 82574 91414 98829 102718 104792 106984 114971 122624 135057 140171 151664 160904.

1.000 zł. na nr. 7279 9502 9609 9690 19070 19446 21031 25316 29096 30050 39487 39911 44437 46092 47270 49025 50095 59378 68430 71431 75739 80426 82978 86076 87122 88311 93938 94784 98461 101166 112523 119570 125467 131356 131626 132195 135434 140268 141175 144260 146886 151452 154882 154993 155281 158728 168229 180336 180457.

1.000 zł. na nr. 8275 1092 15101 17423 19114 22708 29908 50612 52618 53593 54203 56690 57017 57460 60298 60924 61504 62272 64504 75221 79167 79515 93630 107561 110771 119044 122027 127459 130332 153758 154211 154944 181855 184444.

MANILLA. W toku dalszego śledztwa w sprawie powstania Sakdalistów dokonano nowych aresztowań. *Ogólna liczba aresztowanych sięga 500 osób.*

Szkodliwe pomysły ukrainomanów

Pokojowe układanie się stosunków polsko - rosyjskich, spowodowane w dużej mierze związaniem uwagi i sił sowieckich niebezpieczeństwami grożącemi z Dalekiego Wschodu, wywołuje w kołach naszych zawodowych ukrainomanów odruchy irytacji, która przybiera niekiedy wyraz napół groteskowy. Właśnie teraz, gdy Sowiety starają się paktami wszelkiego rodzaju zyskać dla swej granicy zachodniej jak największe bezpieczeństwo, właśnie teraz, gdy intensywnie fortyfikują i zbroją swoje prowincje wschodnio - syberyjskie, zamieszcza „Biuletyn polsko - ukraiński" alarmujący artykuł pt. „Chmury nad Kresami", suggerujący polskim czytelnikom możliwość bliskiej inwazji Sowietów na Polskę celem odebrania nam ziem biało- i czerwonoruskich. Autor artykułu, p. Włodz. Bączkowski, udowadnia, że każda, a więc i dzisiejsza, sowiecka Rosja, musi dążyć do połączenia wszystkich szczepów ruskich. „„Wszelka Rosja będzie — pisze on — *według wszelkiego prawdopodobieństwa*, podtrzymywać ekspansję na nasze Kresy i przy każdej formie swych rządów, aż do czasu osiągnięcia swych zaborczych zamierzeń, odbierając Polsce jej dzisiejsze Kresy ruskie, albo do czasu, gdy między Polską współczesną a Moskwą zaistnieje czynnik nowy, zasadniczo zmieniający stan rzeczy, — Ukraina Niepodległa... Wyjścia trzeciego, faktycznie wykonalnego niema." W zdaniu tem mieści się jeszcze zastrzeżenie: „według wszelkiego prawdopodobieństwa", w dalszych wywodach znika ono zupełnie. Redaktor „Biuletynu" stawia kategoryczny dylemat: budujmy Ukrainę, albo tracimy Kresy.

Nie będziemy polemizować z twierdzeniami p .Bączkowskiego, gdyż każdy obserwator wydarzeń politycznych wie, że nie odpowiadają one prawdzie. Sam autor nie podpiera ich żadnymi dowodami, bo trudno za sygnały zbliżającej się wojny uznać np. cytowane przezeń przejście p. Panejki w Paryżu do obozu sowieckiego, albo przyjęcie prawosławia przez 300 Rusinów w Haliczu, albo mianowanie ks. Maściucha administratorem apostolskim Łemkowszczyzny, lub wreszcie zdanie jakiegoś ks. dra Kostelnika, który twierdzi, że „niepowodzenie narodu rosyjskiego byłoby również źródłem nieszczęść i dla ukraińskiego narodu". To wszystko są głupstwa, które nie uprawniają logicznie myślącego człowieka do ryzykownego wniosku, że „faktem jest wzmożony ciąg ku wschodowi na całych Kresach wschodnich Rzplitej". Najmniej napewno w całej Polsce okazują tego ciągu Łemkowie i prawosławni z Halicza. Niewątpliwie szerzy się wśród chłopów, a jeszcze więcej wśród żydów na Kresach i w całej Polsce agitacja komunistyczna, mająca posmak zdrady stanu, nosi ona jednak szczególny charakter i — jak widać z artykułu — nie o zwalczanie komunizmu p. Bączkowskiemu chodzi.

Chodzi mu o zwalczanie wszystkich tych elementów, które stoją na przeszkodzie wzrostowi „ukrainizmu" i białorutenizmu w Polsce. Mamy — jak wynika z jego wywodów — budować Ukrainę Niepodległą nad Dnieprem w ten sposób, że umożliwimy rozwój separatystycznego „ukrainizmu" u nas w Polsce... „Każdy zwiększony odsetek starorusinów, to plus na rzecz Moskwy... likwidacja jednej „separatystycznej" „Proświty" to... w 90 wypadkach na 100 usunięcie się terenu pracy tej „Proświty" wdół po skali wieków w kierunku wsierusskości... Każde *uderzenie w ukraiński nawet separatystyczny stan posiadania,* to tworzenie na kresach wielkiego kapitału bezkształtnego rusinizmu, który w swej zasadniczej całości *odziedziczy tylko Rosja.*" Te gołosłowne, nieprawdziwe, przesiąknięte zupełną niewiarą w siłę asymilacyjną [illegible] polskiej i w siłę ekspansji żywiołu polskiego twierdzenia, wieńczy autor zdaniem, które musi w każdym Polaku wywołać tylko oburzenie: „Cały szereg naszych posunięć, mający nam zapewnić „zwiększenie polskiego stanu posiadania", w istocie i w swych konsekwencjach staje się bezmyślną, pomniejszycielską pracą na rzecz Rosji".

Konsekwencją wywodów pana B. winno być żądanie, byśmy się poprostu z Małopolski Wschodniej i Wołynia wycofali, bo dopiero wtedy ukrainizm mógłby się stać naszym szczerym sojusznikiem przeciw Rosji. Tak daleko jednak autor nie idzie. Godzi się na zatrzymanie Kresów dla Polski, zdając sobie sprawę, że będą one stale zagrożone przez Ukrainę naddnieprzańską. Ma to jednak być zło mniejsze niż wyolbrzymione przezeń niebezpieczeństwo ich zaboru przez Rosję. Autor nie dostrzega wcale jeszcze jednego partnera w tej imprezie, tj. Niemiec, które już Ukrainę budowały i to budowały ją przeciw Polsce i które mają co do niej określone wyraźne plany. Nie dziwimy się temu zapomnieniu. Była u nas moda, już na szczęście przemijająca, udawać, że się wierzy w przyjaźń niemiecką i traktować naszą granicę zachodnią za w pełni zabezpieczoną. Fantazje „Biuletynu" zbudowane są na tej naiwnej wierze. Gdyby nam Niemcy nawet pozwoliły zbudować ową Ukrainę, to państwo to stałoby się mogło równie łatwo sojusznikiem niemieckim przeciw Polsce, jak polskim przeciw Rosji.

P. Bączkowski twierdzi, że ułatwiony przez nas rozwój „ukrainizmu" w Polsce oddziaływać będzie na rozwój ukrainizmu nad Dnieprem i wzmocni jego dążenia separatystyczne. Ale historja wykazuje, że i literacki i polityczny ukrainizm narodził się nad Dnieprem a nie w Ziemi Czerwieńskiej, Szewczenko nie czerpał natchnień ze Lwowa, Hruszewski przyszedł do nas z Kijowa, a Kulisz i Antonowicz działali na wschód od Zbrucza. Trudno przesądzać, czy ukraińcy na Zadnieprzu będą dążyć do oderwania się od Rosji, gdyż unja czy federacja tych krajów leży w ich wspólnym interesie, ale w każdym razie nasza walka z separatyzmem „ukrainizm" tu w Małopolsce, nasze umacnianie się na tej ziemi i popieranie przez nas żywiołów lojalnych wobec państwa, jakimi są np. starorusini, — w żadnym stopniu nie wpłynie na rozwój świadomości narodowej i myśli politycznej w zamkniętej hermetycznie od świata Ukrainie sowieckiej. Działają tam inne wpływy, komunizm wytworzył bowiem nowe pokrewieństwa z wyboru i Polskę odrzucił poza zasięg możliwych przyjaźni.

Rosja będzie niewątpliwie fascynować ukraińców jako potęga, jako nowa forma cywilizacji, wreszcie jako nieograniczony teren dla ekspansji ukraińskiej. P. Panejko mówił raz w Paryżu do autora tych uwag: „Co nam dać może Polska? Rosja przynosi nam w posagu Syberję. Zaludnimy ją i zukrainizujemy". Tak myśli niejeden ukrainiec. Nie należy stawiać wiele na niepodległą Ukrainę, a w każdym razie osłabianie naszej tu, na Kresach, polityki narodowej, i popieranie „ukraińśtwa" dla celów możliwej, przyszłej wojny z Rosją — byłoby błędem zbrodniczym. Jeśli Ukraina powstanie, to stosunek nasz do niej będzie tem solidniejszy, im dalej posunie się asymilacja Kresów. Problem ten łączy się zresztą z całokształtem naszej polityki, która musi czuwać także nad Pomorzem i Śląskiem. Nie trzeba o tem ani na chwile zapominać.

(ax)

O język liturgiczny prawosławia w Polsce

Dnia 13-go i 14-go maja br. odbędą się plenarne posiedzenia Prawosławnego Zebrania Przedpoborowego.

Na porządku dziennym jest przyjęcie do wiadomości sprawozdania z dotychczasowej działalności komisji, wybory zastępcy przewodniczącego na miejsce zastępcy prof. Ohijenki i ustalenie planu dalszych prac. W kołach prawosławnych oczekują przedłożenia zebraniu uchwalenia statutów wewnętrznego i zewnętrznego Kościoła prawosławnego w Polsce, poczem mogłoby nastąpić zwołanie Soboru.

Referent V Komisji Zebrania Przedsoborowego, prof. Michał Kobryn, przygotował i ogłosił drukiem referat w sprawie języka liturgicznego, zlecony mu przez V Komisje Zebrania Przedsoborowego.

W tezach tych stanął prof. Kobryn na stanowisku dopuszczenia języków żywych do wszystkich nabożeństw kościelnych. Prof. Kobryn jest zdania, że uprzywilejowanego stanowiska języka starosłowiańskiego w Cerkwi prawosławnej w Polsce bronią elementy napływowe rosyjskie. Prof. Kobryn domaga się wprowadzenia na miejsce języka starosłowiańskiego do liturgji pra wosławnej w Polsce języków: ukraińskiego i białoruskiego. W szczególności miałoby to się odbywać *we formie plebiscytów parafjalnych.* O języku głównym nabożeństwa decydowałaby większość dwu trzecich parafjan. Na żądanie jednej trzeciej odprawianoby w języku danej mniejszości nabożeństwa po nabożeństwach głównych, lub na zmianę z niemi. Prof. Kobryn chce zdobyć dla swego projektu opinję polską w ten sposób, iż w polskich parafjach odprawianoby nabożeństwa po polsku. W rzeczywistości chodzi mu o ukrainizowanie i kleru prawosławnego i ludności ruskiej Wołynia i Polesia. Nie ulega bowiem wątpliwości, że wprowadzenie w życie tez prof. Kobryna dałoby *powód do ustawicznych plebiscytów wśród ludności prawosławnej. Plebiscyty te nie miałyby zapewne charakteru religijnego, lecz polityczny*

Echa dnia

Wóz ustroju politycznego Polski porusza się na jednem kole

W związku z mową prem. Sławka o zasadach ordynacji wyborczej nie od rzeczy będzie przypomnieć sobie, jakie są wogóle zasady nowego ustroju politycznego Polski, wyrażone w niedawno uchwalonej konstytucji. Dobry w tym względzie artykuł napisał we „Wieczorze Warszawskim" Dr. A. Dem. Stwierdza on, że nowa konstytucja uznaje i wprowadza przedstawicielstwo społeczeństwa do czterech organów państwa: do Sejmu, Senatu, samorządu terytorjalnego i samorządu gospodarczego.

Dr. A. Dem. sądzi, że każdy z tych organów powinien inaczej powstawać, gdyż każdy ma inne zadania do spełnienia:

„Samorząd gospodarczy, jak to już z jego nazwy wynika, ma być przedstawicielstwem interesów gospodarczych. Jest rzeczą jasną, że nie może on pochodzić z głosowania powszechnego, ale że powinien być tworzony przez grupy gospodarcze i zawodowe, jak to zresztą jest i obecnie.

Inaczej ma się rzecz z samorządem terytorjalnym. Zadaniem tego samorządu jest sprawowanie administracji w zakresie potrzeb miejscowych. Ponieważ zaś w tych potrzebach miejscowych są zainteresowani wszyscy mieszkańcy danej gminy i wszyscy są pociągani do świadczeń na jej cele, — przeto wszyscy muszą mieć głos przy wyborach do tego samorządu. Tutaj zarówno sprawiedliwość społeczna, jak i interes publiczny wymagają zastosowania pełnej demokracji, kontrolowanej oczywiście przez państwo.

Przechodzimy do Sejmu. Ponieważ z ustaw uchwalanych przez Sejm, wynikają obowiązki dla wszystkich obywateli Państwa, — ponieważ wszyscy mogą być powołani do obrony Państwa, a wreszcie ponieważ, jak mówi wyraźnie Konstytucja, „Państwo Polskie jest wspólnem dobrem wszystkich obywateli", — przeto jest znowu rzeczą słuszną i celową, aby wszyscy obywatele mieli głos przy wyborach do Sejmu. Dodajmy odrazu: głos rzeczywisty, nieskrępowany przez ordynację, czy jakikolwiek postronny nacisk. Także nadanie samorządom specjalnych uprawnień przy wyborach sejmowych, — o czem wspominają pogłoski, — byłoby niewłaściwe, ponieważ samorządy, jak wyżej powiedziano, powołane są do zupełnie innych zadań.

Senat, jako izba druga, ma spełniać pewnego rodzaju kontrolę nad Sejmem. A skoro tak, to jest w zasadzie rzeczą słuszną, aby był on tworzony inaczej, aniżeli Sejm".

Ostatecznie Dr. A. Dem. dochodzi do wniosku, że wóz ustroju politycznego Polska porusza się na czterech kołach, któremi są Sejm, Senat i oba rodzaje samorządu. Jak jednak z mowy prem. Sławka wynika nie będzie czterech kół, lecz właściwie jedno. Albowiem i samorząd terytorjalny i samorząd gospodarczy staną się właściwie sejmikami przedwyborczemi do Sejmu i Senatu. W ten sposób wszystkie te cztery instytucje zostaną sprowadzone do jednego mianownika, któremu na imię B. B. W. R.

Utykająca mocarstwowość

Onegdaj jeszcze ogłosił I. K. C. artykuł o wystawieniu na licytację przez Wileński Bank Ziemski 440 polskich majątków kresowych, obejmujących 412 tysięcy hektarów ziemi. Wedle doniesień tego prorządowego pisma do licytacji stają przedewszystkiem Żydzi, następnie Litwini, którzy w tym celu zebrali specjalny kapitał ośm miljonów złotych, i Ukraińcy. W sprawie tej umieszcza artykuł krakowski „Głos Narodu", który słusznie pisze:

„Położenie ziemiaństwa na kresach jest już tego rodzaju, że o uratowaniu wszystkich obszarów dworskich nie może być mowy. Wiele z nich musi zniknąć i na to niema rady. Ale, mimo to, można i trzeba je ratować dla polskości przez osiedlanie na nich osadników polskich, kierowanych tam z powiatów przeludnionych, duszących się od nadmiaru bezrolnych i małorolnych.

Nie naszą jest rzeczą dawać wskazówki, jak to się powinno odbywać. Chodzi nam o zasadniczą wytyczną polityki rządu w stosunku do kresów wschodnich. Tyle się deklamuje o mocarstwowości, a tak wygląda, jakgdyby nie miało się zrozumienia dla tej prostej i elementarnej prawdy, że nie jakaś tam mocarstwowość, w które to pojęcie każdy kładzie taką treść, jaka mu jest wygodna, ale zwykła siła państwa zależy przedewszystkiem od tego, czy polskość zdoła się umocnić i utrwalić na kresach, narażonych najbardziej z natury rzeczy na ekspansję naszych sąsiadów z zachodu i ze wschodu".

Niestety te proste prawdy nie mogą trafić do umysłów ludzi, którzy dzisiaj za Polskę ponoszą odpowiedzialność.

Plebiscyt w sprawie masonerji

„Gazeta Polska“ zamieszcza korespondencję ze Szwajcarji w sprawie t. z. plebiscytu antymasońskiego. Jak wiadomo w Szwajcarji może 50 tysięcy obywateli zażądać zmiany konstytucji, która to zmiana odbywa się wtedy we formie powszechnego głosowania wyborców. Skoro tedy związki i organizacje — jak pisze „Gazeta Polska“ — mające charakter narodowo - socjalistyczny w niemieckiej części Szwajcarji i faszystowski we włoskiej części tego kraju postawiły wniosek o uzupełnienie konstytucji zakazem stowarzyszeń masońskich i wniosek ten poparły odpowiednią ilością podpisów, wszczęła prasa masońska kampanję przeciw wnioskodawcom, oskarżając ich o fałszowanie podpisów.

„Rada Związkowa uznała za konieczne zastosować zabieg nienotowany dotychczas w szwajcarskiej państwowej praktyce. Przedsięwzięto nową weryfikację, która polegała na tem, że funkcjonarjusze policji zwracali się do każdego z sygnatarjuszów dla stwierdzenia ważności podpisu. Zajęło to kilka miesięcy czasu (od grudnia do kwietnia), lecz sprawiło, że wynik inicjatywy już teraz nie może być podawany w wątpliwość.

Obecnie ogłoszono dokładny wykaz nieważnych podpisów. Było ich ogółem 1056. W tem stosunkowo największa ilość przypada na podpisy poprostu sfałszowane „przez nieznanych sprawców“, następnie idą podpisy żon i córek w imieniu mężów i ojców, na samym końcu podpisy sfałszowane „przez znanych sprawców (33)“. Oczywiście tym „znanym sprawcom“ będą wytoczone sprawy karne.

W ostatecznym rezultacie ilość ważnych podpisów wynosi 56.238. Plebiscyt więc musi być przeprowadzony wedle przepisu konstytucji nie później niż w ciągu roku po obecnie powziętej decyzji Rady Związkowej“.

Nie pomogła więc masonerji szwajcarskiej weryfikacja podpisów. Tysiąc podpisów nieważnych na 56 tysięcy ważnych to nie jest żadne fałszerstwo. Procentowo jest to nawet mniej niż 2 proc. Prawdopodobnie większość podpisów nieważnych ma za przyczynę odwołanie ich przez przekonanych agitacją masońską obywateli. Stąd wynika, że agitacja ta, ułatwiona przez decyzję szwajcarskiej Rady Związkowej i kampanję prasową, nie dała rezultatów. Z drugiej jednak strony trzeba przyznać masonom szwajcarskim, że są uczciwi od swoich „braci“ w innych krajach europejskich, w których weryfikacje podpisów dają wprost przeciwne wyniki. R.

Żydzi o przywódcach „sanacji”

Charakterystyka autorów Konstytucji

B. Singer kreśli („Hajnt“) charakterystykę „trójkąta autorów Konstytucji“, pp. Cara, Sławka, Podoskiego. Nowa Konstytucja zawiera takie przepisy, że znane funkcje interpretatorskie, będzie musiał p. Car spełniać jeszcze b. długo. Pełni on je właściwie od 1927 r. Początkowo działał z ukrycia poza plecami min. Meysztowicza. Później już ukazał się otwarcie na stanowisku ministra sprawiedliwości. Jest układny, unika starć z opozycją, ubiera swoje wystąpienia w formułki prawne. Zdawało się, że przed wyborami do Izb w 1930 r. będzie premjerem. Nie stało się to na skutek jego stanowiska w sprawie brzeskiej: prawnik zwyciężył w nim piłsudczyka.

„— Wskutek tego awansował obecny minister sprawiedliwości, Michałowski, a Car, jak wszyscy, którzy na chwilę pozwolili sobie na wątpliwość, został wysłany na stanowisko rezerwowe. Został „zesłany“ do Sejmu.“

Jego rola w Sejmie polegała na stałych dyskusjach o legalności. Do 1930 r.

„— był on bezpośrednim prawniczym interpretatorem roli Belwederu. Od r. 1930 pełni Car te same funkcje przy Sławku, wiernym uczniu Belwederu“.

Prezes Klubu B. B., p. Walery Sławek, jest politykiem-poetą:

„— Wyraża on swoje myśli w formie na poły zamglonej, okraszone alegorjami. Znajduje się pod silnym wpływem Słowackiego i Żeromskiego, a wicemarszałek Sejmu nadaje jego myślom formę prawną. Prezes poetyzuje, a były minister przetwarza jego poezje w paragrafy“.

Wspólna praca zbliżyła tych ludzi. Przeszli na „ty“. W opracowaniu Konstytucji brał udział jeszcze W. Makowski, ale był za „miękki“, musiał odejść. Jego nazwisko oficjalnie nie figuruje w liczbie twórców Konstytucji. Natomiast figuruje trzecie nazwisko — Podoskiego, sędziego z Wileńszczyzny. Hr. Rostworowski, referent Konstytucji w Senacie, jest tylko figurantem. Odczytywał to, co mu napisali wymienieni 3 współautorzy. Przedmowa do Konstytucji, którą napisał była

„— silnie cenzurowana na tajnych konferencjach“.

Na czem polegała rola p. Podoskiego?

Gdy wystąpił w 1928 r. w Sejmie, jako oponent Liebermana, śmiano się z niego, bo słabo argumentował. Był przedstawicielem obozu konserwatywnego. Miał jeden plus:

„— Wielka praca wymagała również szczegółów — postawienia kropki, dawania prasie komunikatów, poprawiania mów Cara i Sławka, załatwiania biurowej pracy przy uchwalaniu Konstytucji. Podoski wykonał swoją pracę wiernie. Jak cień szedł za dwoma wymienionymi i po pewnym czasie stał się trzecim.“

Jest on wymieniony w liczbie 3-ch, jako kandydat do orderu Orła Białego za pracę nad Konstytucją:

„— Gdy nadejdzie czas i zostanie przebaczone Carowi jego wahanie się w 1930 r., razem z nim awansować będzie jego cień, ten trzeci poseł Podoski. Jakkolwiek wyżej ze wszystkich wzniesie się trzeci z nich, kolega Sławek. Nastąpi to zaraz po nowych wyborach do Sejmu i Senatu“.

Autor nie wyjaśnia, na czem może polegać jeszcze większe „wzniesienie się“.

Czyżby Żydzi już mieli informacje o dalszych zmianach ustroju?

Nasza emigracja rolna we Francji

Prasa francuska prowadzi od pewnego czasu ostrą kampanję przeciw najazdowi cudzoziemców, nazywanych pogardliwie „métèques“.

Bezpośredni asumpt do tego dała masowa emigracja Niemców, przedewszystkiem zaś Żydów z Niemiec, w związku z prześladowaniem ich przez hitlerowców oraz z plebiscytem w Zagłębiu Saary.

W świeżej pamięci mamy jeszcze demonstracje na uniwersytetach francuskich, na których liczba studentów zagranicznych dochodzi niekiedy do 25 procent. Dużo się też pisze o konkurencji obcych lekarzy i adwokatów.

Odkładając na później omówienie tych stosunków, zajmiemy się dziś kwestją *robotników rolnych i sezonowych*, jako nas najbardziej interesującą.

Wedle francuskich statystyk liczba cudzoziemców pracujących na roli wynosiła w roku 1927 ogółem około *300 tysięcy osób*. Z tego przeszło połowę stanowili Włosi i Hiszpanie. Następnie idą: Belgowie (44 tysiące), *Polacy* (32 tysiące), Szwajcarzy (15 tysięcy), — wreszcie inne narodowości.

(Cyfry powyższe uległy w międzyczasie poważnej redukcji, zwłaszcza o ile idzie o robotników polskich.)

Przy przeglądaniu wykazów statystycznych stwierdzamy, że typ emigracji polskiej odbiega bardzo znacznie od emigracji z krajów sąsiadujących z Francją.

Emigranci włoscy, to w ogromnej większości ludzie, rozporządzający pewnym kapitałem. Przybywają z żonami i dziećmi, nierzadko z całym inwentarzem, zakupują lub wydzierżawiają kawałek gruntu i zaczynają prowadzić własne gospodarstwo, przedewszystkiem hodowlę jarzyn i kwiatów.

Podobnie ma się sprawa z emigrantami z Belgji, a częściowo i z Hiszpanji. Wielkiem ułatwieniem w aklimatyzacji jest wspólność, względnie pokrewieństwo językowe, — oraz bliskie, wiekowe węzły kultury, łączące te kraje.

Zupełnie inaczej przedstawia się sprawa z emigracją polską. Do Francji jadą ludzie biedni, szukający tam sezonowego zarobku na roli.

Nieznajomość języka, inne obyczaje, inne pożywienie, inne metody pracy, — wszystko to sprawia, że emigrant nasz czuje się w tym obcym kraju nieswojo, nie potrafi zżyć się z otoczeniem, a nierzadko pada ofiarą wyzysku.

Kiedy w ciągu pierwszych siedmiu lat po wojnie ilość emigrantów polskich pracujących na roli, dochodziła do 85 tysięcy, — to w roku 1927 było ich już tylko 32 tysiące. Reszta albo wróciła do kraju, albo przerzuciła się do pracy w kopalniach i fabrykach.

Dzienniki francuskie zwracają też uwagę na szerzącą się wśród polskich emigrantów demoralizację, zwłaszcza wśród młodych kobiet. Nie można jednak zarzutu tego generalizować, ani zwalać całej winy na jedną tylko stronę. Młode kobiety, nie znające języka, w zupełnie obcem środowisku, zdane są poprostu na łaskę i niełaskę swych czasowych pracodawców, którzy też w niejednym wypadku wyzyskują tę sytuację.

I to jest jedna z ciemnych stron polskiej emigracji do Francji. *(kr.)*

Polskość we Lwowie a w powiecie lwowskim

VI. Kukizów i Nawarja przestały być miasteczkami dość dawno. W czasie spisu w r. 1931 liczono urzędownie 3 miasteczka, ale z nich są tylko Winniki w rozwoju, a Szczerzec i Jaryczów Nowy upadają. W każdym razie wszystkie te miejscowości, — bez względu na to, czy się nazywają miasteczkami, czy nie, — są punktami, w których skupia się ludność z okolicy. Procent ich mieszkańców, według wyznania, jest taki:

	rz.-kat. %	gr.-kat. %	mojż. %	in. %
Jaryczów N.	31	22	47	0
Kuzików	41	56	3	0
Nawarja	64	6	30	0
Szczerzec	11	18	64	7
Winniki	47	45	6	2

A więc rz. katolicy stanowią większość bezwzględną jedynie w Nawarji i niewielką większość względną w Winnikach; natomiast żydzi są większością w Szczercu i względną w Jaryczowie N., a gr. katolicy stanowią większość w Kukizowie.

WIELKA WŁASNOŚĆ A RZ. KATOLICY

Wzmocnienie rz. katolików możnaby przeprowadzić najłatwiej przez planową parcelację, — czego niema. W powiecie znaczna większość roli i lasów wielkiej własności należy do Polaków, — po których idą Żydzi; ewangelicy, — Niemcy mają kilka majątków, lecz niewielkich, a gr. katolicy mają ich mało.

Wyróżnić trzeba dobra religijne, bardzo znaczne, bo obejmujące 12.000 ha (w czem ponad połowę lasów), a więc czwartą część wielkiej własności. Dominikanie lwowscy mają majątki w jednej wsi takiej, w której rz. katolicy stanowią większość, — oznaczmy tę wieś przez I: Krotoszyn, — ale także w 5 wsiach takich, w których rz. katolicy są w mniejszości, — oznaczmy owe wsi przez II: Borki Domin., Czerepin (przeważnie lasy), Zarudce, Zaszków (mały obszar) i Zawadów. Rz. katolickie benedyktynki lwowskie mają I: Milatycze, Wołków, Zagórze, ale i II: Kuhajów (przeważnie lasy). Lesienice i Rakowiec (mały obszar). Rz. katolickie lwowskie siostry miłosierdzia mają II: Podborce, Franciszkanie lwowscy mają I: Czyszki i Kozielniki. Kapituła rz. katolicka ma I: Basiówkę, Hodowicę, Pikułowice, Zimnowódkę, Żydatycze, ale i II: Czerkasy, Honiatycze, Kahujów (mały obszar) i Werbiż. Arcybiskupstwo rz. katolickie lwowskie ma I: Rzęsnę Polską, ale i II: Czarnuszowice i Rzęsnę Ruską. Razem te dobra religijne są w 12 gromadach, mających większość rz. katolików, ale i w 15 wsiach takich, w których rz. ktolicy są w mniejszości i gdzie ich procent przeważnie nie powiększa się, i to od wielu lat. O parcelacji dóbr duchownych nie mówimy, — ale przecież właściciele dworów mogą i mają obowiązek oddziaływać różnemi sposobami na wieś, zależnie od warunków: przez dobór dzierżawców, oficjalistów i służby folwarcznej oraz leśnej, przez ściąganie rzemieślników, sklepikarzy itd. — tak doprowadzić do większości rz. katolickiej. Szczególnie chodzi o wsi blisko Lwowa.

To samo tyczy się dóbr fundacyjnych, dóbr gminy m. Lwowa i prywatnych, przeważnie polskich. Lwowski Zakład im. Łazarza ma II: Malechów, i Sknіłówek (mały obszar), a Fundacja im. Głowińskiego ma Winniki, których ludność rz. katolicka i gr. katolicka się równoważy. Wreszcie gmina m. Lwowa ma 6 wsi, coprawda takich, w których rz. katolicy są w większości: Białohorszcze, Brzuchowice, Hołosko Wielkie, Pasieki Zubrz., Sichów i Zubrzę.

GRECKO — KATOLICY.

Ponad 2.000 gr. katolików jest w Winnikach, a mniej więcej po 1.000 lub więcej jest w 20 wsiach, a więc co do tego mają położenie podobne, jak i rz. katolicy, nawet nieco gorsze.

Niema ani jednej takiej miejscowości, gdzieby ich nie było, ale rozprószeni są znacznie mniej, niż rz. katolicy, bo poniżej 50 głów gr. katolików jest w 14 wsiach, a poniżej 100 głów w 6 wsiach, razem w 20, — gdy odpowiednia liczba przy rz. katolikach wynosiła 28.

WSI O WIĘKSZOŚCI GRECKO — KATOLICKIEJ.

Wsi, mających ponad 50% gr. katolików jest 70 (w tem 10 wsi ma ich 90% i więcej, a 60 wsi 51%—89%,) a większość względną mają dwie gromady, razem aż 72, — gdy odpowiednia liczba przy rz. katolikach wynosiła tylko 48. Poniżej 5% gr. katolików jest w 11 wsiach, a poniżej 10% w 6 wsiach, razem w 17 (ta liczba wynosiła przy rz. katolikach 19).

Jak już wspomniano, mają gr. katolicy większość w 6 wsiach pod samym Lwowem.

GMINY O WIĘKSZOŚCI ŻYDOWSKIEJ

Żydzi grają rolę niewielką liczebnie. gdyż jest ich tylko 5.000 Najsilniejszem ich skupieniem jest Jaryczów N., gdzie mają 1.200 ludzi i większość względną; w Szczercu zaś liczą około 800 ludzi tworząc większość bezwzględną. Około 100 Żydów lub więcej mieszka jeszcze w 8 miejscowościach. Są więc najbardziej rozprószeni, ale znaczenie ich nie zależy wyłącznie od ilości.

GMINY O WIĘKSZOŚCI EWANGELICKIEJ.

Ewangelicy, przeważnie luteranie, mają w Dornfeldzie 550 ludzi, a około 100 lub więcej głów liczą jeszcze w 7 miejscowościach. Większość bezwzględną tworzą w 4 wsiach (Chrusno N., Dornfeld, Lindenfeld, Reichenbach), a względną w dwu (Einsiedel, Falkenstein), razem w 6.

POPRZEDNIE SPISY LUDNOSCI

Rok	Ludzi	Rz.-kat.	Tj.%	Gr.-kat.	Tj. %	Mojż.	Tj.%	In.	Tj.%
1880	101172	38625	38.1	50466	49.9	8067	8.0	4014	4.0
1890	110794	43616	39.3	55291	50.0	7824	7.0	4063	3.7
1900	128025	49624	38.8	64038	50.0	10375	8.1	3998	3.1
1910	161589	70069	43.4	74080	45.8	14052	8.7	3388	2.1
1921	149551	70029	46.8	65084	43.6	11567	7.7	2871	1.9
1931	143000	68000	47.8	67000	46.8	5000	3.6	3000	1.5

DR. MARCELI PRÓSZYŃSKI

(C. d. n.)

W pogoni za tajemnicą promieni kosmicznych

Przybycie uczonego belgijskiego, prof. Piccarda do Warszawy, stanowi niewątpliwie sensację nietylko dla świata naukowego.

Z nazwiskiem prof. Piccarda łączy się historja **podboju stratosfery.** On pierwszy wyszedł z kręgu teoretycznych dociekań, on pierwszy odważył się wznieść w te tajemnicze, niezbadane regjony, gdzie panuje **wieczny mróz,** gdzie człowiek **musiałby się udusić** z powodu braku powietrza.

Wzloty prof. Piccarda mają na celu przedewszystkiem

wyjaśnienie tajemnicy promieni kosmicznych, o których istnieniu ludzkość dowiedziała się dopiero bardzo niedawno, bo przed dwudziestu laty.

Odkrył je pierwszy uczony niemiecki Hess, a świat naukowy początkowo odnosił się do tego odkrycia dość krytycznie.

O promieniach tych pisaliśmy niedawno obszernie w „Kurjerze literacko-naukowym". Przypominamy więc tylko, że są to promienie płynące z **przestrzeni międzyplanetarnych,** o takiej mocy, że zdołają przenikać przez płyty ołowiane grubości 20 metrów!

Zanim jednak dojdą do ziemi, ulegają rozproszeniu i osłabieniu przez atmosferę, — i dlatego badanie ich w laboratorjach staje się bardzo trudnem.

Dopiero w wysokości ponad 10 tysięcy metrów, **a więc w tzw.** stratosferze, można przeprowadzać odpowiednie obserwacje co do istoty i pochodzenia tych promieni oraz ich działania. Do tego celu służą rozmaite, niesłychanie precyzyjne i czułe aparaty, umieszczone w gondoli balonu prof. Piccarda.

Nie ulega też wątpliwości, że dokładne zbadanie tych promieni rzuciłoby dużo światła na ogólną strukturę wszechświata, ułatwiając rozwiązanie tej, dręczącej ludzkość od wieków, zagadki.

W ślady pierwszego zdobywcy stratosfery poszli inni uczeni i śmiałkowie, osiągając nawet i większe wysokości. Mówi się dziś już o zastosowaniu lotów stratosferycznych do komunikacji powietrznej, o lotach międzyplanetarnych, o pociskach i samolotach stratosferycznych i ich zastosowaniu w przyszłej wojnie.

Bo tak już jest zawsze: uczony badacz pracuje bezinteresownie i ofiarnie dla nauki, — a dopiero potem znajdą się ludzie, którzy te naukowe odkrycia czy wynalazki potrafią zużytkować praktycznie, dla mniej lub więcej godziwych celów.

Michał Drzymała i jego upiór

Jak donosi prasa, historyczna już dzisiaj postać, Michał **Drzymała,** chłop wielkopolski, który trzy lata mieszkał w wozie, żyje jeszcze i krzepko się trzyma. Drzymała,

symbol nieugiętej polskiej siły moralnej i chłopskiego przywiązania do ziemi ojczystej,

przeżywa dziś spokojną starość w darowanej mu zasłużenie przez rząd Rzplitej kolonji w Grabownie (o kilkadziesiąt kilometrów od miejsca, na którem stał jego historyczny wóz).

Drzymała **jest dzisiaj** 80-letnim starcem, który posiadą rozsiane gęsto pokolenie wnuków i prawnuków. Nieduży, krępy, o siwej gęstej czuprynie i niebieskich oczach, o twardych, szczerniałych od znoju chłopskich garściach.

Dziś jeszcze z chęcią opowiada Drzymała o dawnych czasach, w których przez trzy lata mieszkał w wozie, nękany „sztrafami" w postaci więzienia.

Upiorem jego był komisarz Bock, który trapił Drzymałę żandarmami, nie pozwalając mu budować domu na zakupionych przezeń 18 morgach ziemi pod Rakoniewicami.

Drzymała chętnie mówi o swojej wdzięczności dla Weyssenhoffa, który jako pisarz był rzecznikiem polskiego chłopa wobec władz.

Z radością też opowiada, jak to przyjechali rodacy z Poznania i za 3.000 marek kupili mu wielki wóz, który wszedł do historji jako przykład obrony polskiego chłopa przed zakusami zaborczych władz.

Złodziej i prowokator w roli... oskarżyciela!

Przed sądem Okręgowym w Zamościu odbyła się **sprawa b. więźnia z Berezy Kartuskiej, p. Michała Kolesy,** która przyniosła mu pełną rehabilitację i moralną satysfakcję. Tło sprawy, znane naszym czytelnikom, przypomnimy tylko pokrótce.

W przededniu uroczystości 11. listopada zgłosił się w godzinach wieczornych w Komarowie do p. Kolesy, niejaki Pachla, znany złodziej i zakomunikował mu, że idzie zerwać chorągwie narodowe ze strzelnicy. P. Kolesa z Pachlą nigdy żadnych stosunków nie utrzymywał, albowiem

znając komarowskie stosunki czuł, że wszystko to ma na celu prowokację. Wyrzucił tedy Pachlę z domu, a sam zameldował na tychmiast o jego wizycie i zwierzeniach urzędowi gminnemu i policji. Mimo to chorągwie zostały ze strzelnicy zdarte i zawieszone na.. żydowskim ustępie.

Miejscowe czynniki sanacyjne komarowskie zaczęły natychmiast nazajutrz wskazywać **na p. Kolesę i innych narodowców jako na sprawców czynu.** Pachla, aresztowany po jakimś czasie, zeznał, że do zdarcia chorągwi namówił go p. Kolesa i że dał mu za to 20 zł. drugi narodowiec, p. Władysław **Wysłocki.**

Wkrótce też p. Kolesa i Wysłocki zostali aresztowani i skazani przez sąd grodzki w Tyszowcach — obaj na 6 miesięcy aresztu. Na skutek apelacji obrony odbyła się ponowna rozprawa w Sądzie Okręgowym w Zamościu. Tu w świetle zeznań świadków okazało się, że cała sprawa jest zwykłą prowokacją, wykazał to również w swej świetnej mowie, obrońca mec. Rettinger.

Sąd Okręgowy uniewinnił wobec tego obu oskarżonych, a w motywach wyroku podał, że

na niewiarygodnych zeznaniach notorycznego przestępcy (Pachli) nie można opierać wyroku skazującego i że już sama przynależność pp. Kolesy i Wysłockiego do Stronnictwa Narodowego sprawia, iż jest całkowicie niewiarygodnem, aby mogli się oni dopuścić zarzuconego im przestępstwa.

Sprawiedliwy ten wyrok, będący równocześnie potępieniem prowokacyjnych metod, całe miejscowe społeczeństwo przyjęło z pełną satysfakcją.

Śmierć weterana z 1863 r.

W Augustowie zmarł śp. Józef Jagłowski, ostatni zamieszkały na terenie tamtejszego powiatu weteran z 1863 roku. W manifestacyjnym pogrzebie weterana wzięli udział przedstawiciele władz z miejscowym starostą na czele, 1 pułk ułanów z orkiestrą i wielkie tłumy publiczności. Na cmentarzu nad grobem piękne przemówienie wygłosił ks. kanonik Chojnowski.

Napaść na rezerwistów - Polaków

W Łasku pod Warszawą grupa żydów napadła na kilku zdążających na ćwiczenia rezerwistów - Polaków, przyczem jednego z tych ostatnich żydzi zranili ciężko nożem.

W wyniku tej napaści prokuratura pociągnęła do odpowiedzialności karnej trzech napastników: Sterna, Jaskowicza i Szmula Widawskiego. Oskarżeni nie przyznawali się do winy, twierdząc, że... to oni zostali napadnięci. **Sąd nie dał wiary tym zeznaniom i skazał Jaskowicza i Widawskiego po dziesięć miesięcy więzienia, a Sterna uniewinnił, wobec czego prokurator wniósł apelację.**

Nowe władze Zw. Lekarzy

Jak już donosiliśmy, 28 kwietnia odbyło się w Warszawie walne zebranie Zw. Lekarzy Państwa Polskiego, przy udziale około 200 delegatów z całego kraju.

O uchwałach tego zebrania już informowaliśmy Czytelników. Obecnie należy dodać, że walne zebranie dokonało wyboru 1/3 członków wylosowanych Zarządu Głównego, który obecnie stanowią: Dr. Dr.: Okolski Konrad — Prezes, Kaszubski Tadeusz i Turski Antoni — vice-Prezesi, Mitkus Witold — Sekretarz, Metelski Norbert — Skarbnik; Hryniewiecki Stanisław, Krenicki Józef, Le Brun Henryk, Rajgrodzki Norbert, Rudzki Przemysław, Stefański Wacław — Warszawa, oraz Bobak Antoni (Kraków), Alkiewicz Tadeusz (Poznań), Budzyński Bolesław (Sosnowiec), Droźdź Wacław (Lublin), Konkiewicz Roman (Poznań), Koszutski Bronisław (Kalisz), Landau Jan (Kraków), Lipiński Włodzimierz (Łuck), Misjon Bolesław (Łódź), Piasecki Witold (Włocławek), Prof. Safarewicz Aleksander (Wilno), Strzoda Jan (Królewska Huta), Walichiewicz Tadeusz (Lwów), Węgrzynowski Lesław (Lwów), Wiecki Czesław (Bydgoszcz), Prof. Zieliński Marcin (Kraków).

Ks. płk. Wrycza znowu skazany

Dziwne koleje losu przechodzi proces zasłużonego działacza pomorskiego, ks. pułkownika Wrycza, oskarżonego o wygłaszanie „podburzającego" kazania. Skazany w pierwszej instancji na 5 miesięcy więzienia wniósł apelację i **został uwolniony od winy i kary.** — Zkolei apelację wniósł prokurator. Teraz **został ks. płk.** Wrycza skazany znowu **na 5 miesięcy więzienia,** wykonanie kary jednakże zostało zawieszone.

Prof. Kapica Polakiem?

Prasa lubelska podaje sensacyjną wiadomość o polskiem pochodzeniu słynnego uczonego dra Piotra Kapicy, który jak — wiadomo — został przymusowo zatrzymany w Sowietach.

Dr. Kapica, zdaniem prasy lubelskiej, **jest Polakiem, urodził się w powiecie biłgorajskim, gdzie dotychczas jeszcze przebywa jego rodzina.** Gimnazjum ukończył w Lublinie.

Przed rozłamem w Ch. D.

W Bydgoszczy odbyło się onegdaj zebranie miejscowego Koła Chrz. Zjedn. Gospodarczego, na którem b. min. Skulski z Lublina wygłosił główny referat, **bardzo ostro atakując... opozycyjną działalność tamtejszej Chrześcijańskiej Demokracji.** Wystąpienie to wywarło w Bydgoszczy wielkie wrażenie. Mówi się o możliwości rozłamu.

KRONIKA STANISŁAWOWSKA

KIJ W MROWISKU. Wydana ostatnio przez Tow. Zjednoczenie Mieszczan Polskich „Księga pamiątkowa mieszczaństwa polskiego", wywołała istną burzę i ataki wściekłości w miejscowej prasie żydowskiej i wśród miejscowych laederów żydostwa, którzy z bezprzykładną, a żydom właściwą furją, atakują nietylko wydawców tej „Księgi", ale też i autorów, a zwłaszcza p. Tadeusza Kwaśniewskiego, który w pracy traktującej o dzisiejszym położeniu mieszczaństwa polskiego w Stanisławowie, wskazał na rozrost żydostwa, a kurczenie się polskiego mieszczaństwa.

Publikacja p. T. Kwaśniewskiego, wydana również w osobnej broszurze, jest nietylko groźnem memento dla polskiego mieszczaństwa w Stanisławowie, ale też wskazuje na zalew żydostwa w każdej dziedzinie życia na terenie naszego miasta. Stąd też broszura ta jest kijem w mrowisku interesów żydowskich, stąd też gwałt i rwetes w żydowskiej prasie, szkalowanie, a nawet i groźby.

Polskie społeczeństwo Stanisławowa zrozumiało już jednak metody żydów, stąd też „Księga mieszczaństwa polskiego" została przyjęta bardzo życzliwie.

KRONIKA PRZEMYSKA

SZCZEGÓŁY DEFRAUDACJI. Posaliśmy już o wykryciu nadużyć w tut. zbrojowni. W toku śledztwa okazało się, że malwersacyj dopuścił się st. sierżant Chromaniec. Przeprowadzona niedawno kontrola wykazała, że „wszystko jest w porządku", a nadużycia wykryto na tle niewpłacenia przez Chromańca składek do Ubezp. Społ. Suma nadużyć sięga kilkunastu tysięcy złotych.

POLSKIE MLEKO, ŻYDOWSKIE LODY. Okoliczni ziemianie zorganizowali spółkę p. n. „Pełne świeże mleko". Prowadzi ona rozległe interesy z żydami, choć opiera się wyłącznie niemal na klienteli polskiej. Obecnie w głównym sklepie tej spółki, mieszczącym się przy ul. Franciszkańskiej, obok sprzedeży nabiału uruchomiono dział sprzedaży lodów pod zarządem żyda. Odnosimy wrażenie, że z trudem przyjdzie chodzić Polakom po mleko do sklepu„ który w połowie należy do sprzedającego lody... żyda.

KRONIKA TARNOPOLSKA

LISTONOSZE WIEJSCY: Z dniem 1 maja br. Urząd Pocztowy w Tarnopolu wprowadził służbę listonoszy wiejskich, którzy na podstawie rozkładu godzinowego „chodów" dostarczają korespondencję do miejsc „postoju", gdzie zainteresowani sami podejmują pocztowe przesyłki.

PRZENIESIENIA. Sędzia S. gr. Zygmunt Szum został przeniesiony z Mielnicy do Tarnopola.

NOWE TOWARZYSTWO 4 bm. w sali posiedzeń Rady miejskiej odbyło się zebranie osobistości zaproszonych przez prezyd. Widackiego, na którem omawiano zagadnienia dotyczące wyglądu estetycznego miasta. W wyniku narad postanowiono utworzyć „Towarzystwo piększenia miasta Tarnopola".

ŚWIĘTO PUŁKOWE. W dniach 4 i 5 maja br. odbyły się uroczystości święta pułkowego 54 pp. W dniu 5 maja br. zostały poświęcone nowowybudowane koszary 54 pp. na Zagrobeli oraz odbyła się przysięga rekrutów. Uroczystości zakończono defiladą pułku przed władzami i przedstawicielami społeczeństwa. Wieczorem odbyła się zabawa taneczna w Kasynie Garnizonowem.

Z TEATRU. 5 bm. w sali Sokoła Teatr podolsko-pokucki wystawił Fedora „Mysz kościelną", wieczorem zaś Hemara „Firmę", przy zapełnionej widowni. — Na tym występie został wyczerpany repertuar Teatru podolsko-pokuckiego w Tarnopolu na miesiąc maj, Teatr ten bowiem rozpoczął pracę objazdową na terenie wojew. tarnopolskiego.

KRONIKA ZŁOCZOWSKA

WYSTĘP ŻYDA W BOŻNICY. Przed kilku dniami odbyło się w miejscowej bóżnicy żydowskie zebranie w sprawie obchodu Konstytucji 3-go Maja. W czasie przemówienia rabina wzywającego do licznego udziału w obchodzie niejaki Hellbaunn w ostry sposób skrytykował to przemówienie, znieważając Państwo i Naród Polski.

Hellbaunn został aresztowany. Nadmienić należy, że dzierżawi on skład sali od Związku Strzeleckiego w Złoczowie.

EPILOG ZAJŚCIA Z ŻYDAMI. W ubiegłym roku donosiliśmy, że na kąpielisku L. M. K. w Złoczowie żydzi sprowokowali tutejszą Młodzież akademicką, wskutek czego został pobity nawet członek Legjonu Młodych i jeden żydowski akademik.

Przed kilku dniami odbyła się rozprawa przed tutejszym sądem okręgowym przeciwko p. Bolesławowi Bechmanowi, stud. Politechniki Lwowskiej, który został skazany na 6 miesięcy więzienia (!) z zawieszeniem kary.

XXX

CO DZIEŃ NIESIE?

9 MAJA Wsch. sł. g. 3 54 m Zach. sł. g. 7 10 m	**Czwartek** Grzegorza Piątek Izydora

Gdzie i co kupię?

REPERTUAR TEATRÓW MIEJSKICH

TEATR WIELKI

Czwartek 9. 5. g. 7.30 Prapremjera Opera w kratkę. Abon 26.
Piątek 10. 5. g. 7.30 Opera w kratkę Abon 26
Sobota 11. 5. g. 7.30 Opera w kratkę. Ab. 26.
Niedziela 12. 5. g. 3.30 Krzyk. Ceny najniższe Abon 17. g. 7.30 Opera w kratkę Abon 26.
Poniedziałek, 13. 5. g. 7.30 „Opera w kratkę“ Abon. 26.

TEATR ROZMAITOŚCI

Czwartek 9. 5. g. 7.30 Teorja Einsteina Abon 25.
Piątek 10. 5. g. 7.30 Teorja Einsteina A. 25.
Sobota 11. 5. g. 7,30 Teorja Einsteina A 25.
Niedziela 12. 5. g. 7.30 Teorja Einsteina. Abon 25.
Poniedziałek 13. 5. g. 7.30 Teorja Einsteina. Abon 25.

REPERTUAR POLSK. TOWARZYSTWA MUZYCZNEGO.

W dniu 13 bm. Koncert bachowski. Wykonawcy: Prof. H. Czapliński, prof. L. Muenzer. Orkiestra Filharmonji pod dyr. A. Sołtysa.

REPERTUAR KINOTEATRÓW

APOLLO: „Niedokończona symfonja“ Marta Eggerth i Hans Jaray)
ADRIA: „Branka syna puszczy“.
ATLANTIC: „Dziewczęta w mundurkach (Mädchen in uniform).
CASINO: „Mężowie do wyboru“.
COLOSSEUM: „Burza“. Rewja „Powszechne rozbrojenie“.
CHIMERA: „Roześmiane oczy“ z Shirley Temple.
GRAŻYNA: „Nowi ludzie“, sowiecki film muzyczny.
KOPERNIK: „Bal w Savoyu“
MARYSIEŃKA: „Żyd Süss z Konradem Veidtem.
MUZA: „Dwaj hultaje“ Flip i Flap.
MIRAŻ: „Twe usta kłamią“, „Poco pracować“.
PALACE: A. B. C. Miłości — Dymsza, Krukowski, Lawiński.
PAN: „Ich noce“, Claudette Colbert — Clark Gable.
PAX: „Drewniane Krzyże“ oraz tygodnik PAT.
RAJ: „Świat się śmieje“, arcywesoła komedja sowiecka.
STYLOWY: „Wymiana serc“ oraz rewja.
SŁOŃCE: „Biała Lilja“. Rewja „W słońcu maj to raj“.
ŚWIT: „Burza o brzasku“ i „Pośrednik miłości“
WANDA: „Dzieje grzechu“, oraz „Buster nawarzył piwa“.

Kronika lwowska

Obchód święta narodowego Rumunji

Z okazji święta narodowego rumuńskiego odbędzie się za pomyślność króla Karola II. i Królestwa Rumunji w katedrze obrz. łacińskiego **w piątek 10. bm.** o godz. 9-tej rano uroczyste nabożeństwo, na które Zarząd Ligi Polsko - Rumuńskiej wszystkich przyjaciół zaprzyjaźnionego Narodu serdecznie zaprasza. Równocześnie Zarząd Ligi komunikuje, że **24. b. m.** odbędzie się w sali Polskiego Tow. Muzycznego pod artystycznem kierownictwem Dr. Adama **Sołtysa** koncert poświęcony muzyce rumuńskiej, jako druga część święta narodowego Rumunji.

Ćwierć miljona zł. na budowę szkół

Komitet okręgowy Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych szkół powszechnych we Lwowie rozdzielił pomiędzy **157 miejscowości** Okręgu lwowskiego, tytułem **bezprocentowych pożyczek** sumę 262 tysięcy złotych. Za sumę tę można będzie w bieżącym sezonie budowlanym wykończyć i oddać do użytku około 280 sal szkolnych. co razem z 240 salami oddanemi do użytku w roku 1934 stanowi poważny krok naprzód w dziedzinie budowy szkół. Zamierzona dobudowa 280 sal szkolnych pozwoli około 6.000 dzieci i 300 nauczycielom w polepszonych warunkach hygjenicznych.

—x—

Budowa zbiornika wodociągowego

(g.) Na onegdajszem posiedzeniu Zarządu m. Lwowa, które odbyło się pod przewodnictwem wiceprezydenta dr. **Ostrowskiego** załatwiono między innemi sprawę **zbiornika wodociągowego** przy ul. Zielonej. Uchwalono budowę tego zbiornika oddać firmie **„Zakłady Meljoracyjne“** za cenę około 240.000 zł. z tem, że budowa powinna być **natychmiast** podjęta. Nie wątpimy, że przy inwestycji tej znajdą pracę wyłącznie tylko robotnicy lwowscy.

Cieszylibyśmy się, gdyby Zarząd m. Lwowa w jak najszybszym terminie zadecydował sprawę budowy **domu administracyjnego Miejskich Zakładów Elektrycznych** przy ul. Kadeckiej względnie Kopernika.

Likwidacja urzędu depozytów sądowych

Wydane zostały nowe przepisy o przyjmowaniu depozytów przez władze sądowe. Cenniejsze przedmioty ze złota, klejnoty, itd., jak również większe kwoty w gotówce przekazywane będą urzędom skarbowym na przechowanie. Rozporządzenie to ujednostajnia organizację depozytów sądowych na terenie całego państwa, wobec czego zlikwidowany zostanie z dniem 1 czerwca odrębny Urząd Depozytów Sądowych, który istniał dla terenu *lwowskiego okręgu Apelacyjnego we Lwowie.*

—o—

Suchotniczy program inwestycyjny
w województwie lwowskiem

(k.) Na onegdajszem posiedzeniu lw. **Izby Przem. Handl.** zwrócono uwagę na klęskę bezrobocia, która w niecodziennym odsetku dotknęła tereny „Ziemi Czerwieńskiej“. Zwrócono uwagę na potrzebę uzyskania z pożyczki inwestycyjnej większej sumy na roboty publiczne, których uruchomienie częściowo przynajmniej stępiłoby klęskę bezrobocia.

Jeśli bowiem chodzi o najbliższy program inwestycyj w **województwie lwowskiem** — to stwierdzić należy, że jest nader suchotniczy.

Jak dotąd jedynie Ministerstwo Komunikacji przeznaczyło na budowę drogi ze Lwowa w kierunku Żółkwi, długości 5 km. — 722.000 zł., a na budowę drogi w kierunku Stanisławowa, długości 3.5 km. — 300.000 zł.

Pierwsza z tych dróg ma mieć autostradową, druga asfaltową nawierzchnię. Do sumy tej dodać należy 160 tys. zł., któremi dysponuje p. woj. Belina-Prażmowski na którą to pozycję zwróciliśmy uwagę w artykule wczorajszym p. t.: „Zamrażanie nędzy we Lwowie“. By uniknąć jakichkolwiek zarzutów nieścisłości, dodać musimy, że **województwo lwowskie** dysponować będzie w bieżącym sezonie 180.000 tonn **kamienia** i 7.000 tonn **zboża na robociznę.** Nie jesteśmy w stanie podać, w jakich granicach i cyfrach obracać się będzie program prac inwestycyjnych z funduszów **samorządów pozalwowskich,** jaką wartość stanowić będzie drzewo i kamień, dostarczone za podatki przez większą własność, jak efektywnie przedstawiać się będą przewidziane prace szarwarkowe.

Najoptymistyczniej licząc, na cele prac inwestycyjnych na terenie województwa lwowskiego z wyłączeniem Lwowa przewidywać należy w chwili obecnej 1,180.000 zł. w gotówce i około 1,000.000 zł. z funduszów i źródeł samorządowo - podatkowo - szarwarkowych.

Wątpić jednak należy, by przy tych pracach pozalwowskich znalazł pracę **robotnik lwowski,** zwłaszcza w liczbie **poważniejszej.** Do pracy na terenie województwa lwowskiego stanie robotnik **małomiejski i wiejski.**

Wszak i tu bezrobocie poczyniło poważne szkody. Według nader ostrożnych obliczeń oficjalnych **liczba bezrobotnych w miastach województwa lwowskiego** (z wyłączeniem Lwowa) obliczona została na **21.000 osób.** Jest to liczba **oficjalna,** a doliczyć do niej należy przynajmniej taką samą ilość bezrobotnych nieoficjalnych.

O wiele gorzej przedstawia się bezrobocie **na wsi województwa lwowskiego.** Cyfry są nieuchwytne, lecz tyfus głodowy i inne zjawiska każą się z niemi liczyć nader poważnie. Nie przesadzimy, skoro w przybliżeniu podamy, że na całym obszarze województwa lwowskiego, które zamieszkuje 3,200.000 osób,

około 300.000 robotników zostało dotkniętych klęską bezrobocia, co w przeliczeniu na rodziny (3 osoby) wyniesie 900.000 osób.

Klęska jest wielka, a groza jej wyraźnie przemawia do serc naszych. Szukanie dróg ratunku jest przeto nakazem nietylko państwowym, gospodarczym, ale **i ludzkim.** Ulice miast, miasteczek, wsi zalane są głodnymi, nagimi, żebrzącymi. Zbrodniczość stała się zjawiskiem codziennem.

W artykule jutrzejszym spróbujemy rzucić kilka myśli, dotyczących **dróg ratunku** na terenie najbliższym.

UDZIAŁ UCZONYCH LWOWSKICH W ZJEŹDZIE HISTORYKÓW POLSKICH

W pracach sekcyj na Zjeździe Historyków Polskich, który odbędzie się w Wilnie d. 8—11. IX. br., specjalna sekcja poświęcona będzie historji kultury i w ramach kilku posiedzeń zajmie się dziejami reformacji w Polsce i na Litwie. Główny referat o reformacji objął prof. K. Hartleb (Lwów), korreferaty zaś uzupełniające ks. prof. Umiński (Lwów) („Kontrreformacja w W. X. Litewskiem“), prof. Kolbuszewski (Lwów), prof. Kossowski (Lublin) i inni.

Zagadnienia prawne i historja prawa na Litwie będzie przedmiotem obrad odrębnej sekcji Zjazdu. Udział w pracach tej sekcji zgłosili: prof. prof.: Kutrzeba, Ehrenkreutz, Dąbkowski, Halecki, Wojciechowski, Adamus, Hejnosz i in.

O chłodzie, głodzie i pieszo
z Krakowa do Husiatyna

Jeden z naszych czytelników lwowskich donosi, iż gościł onegdaj u siebie trzech, znanych mu osobiście. młodzieńców-Polaków z powiatu Husiatyńskiego, wędrujących pieszo z Krakowa do domu. Zostali oni przed miesiącem zwerbowani za pośrednictwem Związku Strzeleckiego do pracy w t. zw. drużynach junackich, organizowanych przez „Stowarzyszenie opieki nad niezatrudnioną młodzieżą“. — Z początku mówiono im, że będą pracować w okolicy Tarnopola, potem przewieziono ich do Nowego Targu, a stamtąd do Krakowa na Bielany, gdzie pracowali przy regulacji Wisły.

Warunki pracy były fatalne. Mieszkanie w betonowych fortach zimnych i niezdrowych, odżywienie b. liche, a wynagrodzenie 50 gr. za dzień przepracowany z wyłączeniem niedziel i świąt. Wobec tego wszystkiego młodzieńcy z Husiatyńskiego po pełnym przepracowanym miesiącu zdecydowali się wrócić do domu. Zwolniono ich bez trudności, jednakże nie dano biletów powrotnych, twierdząc, że te im w żadnym wypadku nie przysługują, nawet gdyby pracowali sześć miesięcy. **Wobec tego maszerują oni pieszo i z konieczności o proszonym chlebie. Należy wyrazić zapatrywanie, że werbowanie ludzi nad Zbruczem i takie ich potem traktowanie wcale się nie przyczynia do wzrostu powagi państwa polskiego na kresach.**

DZISIEJSZA PREMJERA W TEATRZE WIELKIM.

Dziś o godz. 7.30 odbędzie się zdawna zapowiadana i oczekiwana z taką niecierpliwością przez publiczność lwowską prapremjera lwowskiej komedji muzycznej „Opera w kratkę“. Romana Niewiarowicza z muzyką A. Hermelina i J. Munda i tekstami E. Hardta.

Niezwykle bogata w najpiękniejsze piosenki, które napewno znajdą uznanie u smakoszów lekkiej muzyki, pełna żywej zabawnej treści, stanie się napewno ulubionem widowiskiem Lwowian, tembardziej, że „Opera w kratkę“ jest lwowskim dzieckiem, a jej autorzy lwowianami.

Piękna wystawa przygotowana przez O. Rexa, uzupełni bogate ramy widowiska przygotowanego starannie przez reżysera tej miary co Wacław Radulski.

Kierownictwo choreograficzne ujął w swe ręce znany i ceniony baletmistrz Konrad Ostrowski, którego kreacje artystyczne na tem polu znajdowały zawsze powszechne uznanie.

W wykonaniu widowiska biorą udział czołowe siły zespołu artystycznego Teatrów Miejskich. M. in. w rolach głównych wystąpią: pp. Krzywicka, Matusiakówna, Pitołajówna oraz pp. Brochwicz. Dorwski, Jaśkiewicz. Kordowski, Krzemieński, Leliwa, Lewicki, Michułowicz, Niewiarowicz, Ptaszkiewicz, Więckowski i in.

WITAJMY WIOSNĘ W POCIĄGU POPULARNYM

Sezon wycieczek popularnych rozpoczyna się tego roku pociągiem do Bolechowa, skąd wycieczka uda się do słynnych skał i grot w Bubniszczu kolejką leśną. Pociąg odjedzie w niedzielę, 12 maja o godz. 6.16, powrót do Lwowa o 21. Przejazd przez Stryj, Morszyn, i Bolechów. Karty uczestnictwa w cenie 6 złotych są do nabycia w biurach Orbisu i Wagons Lits Cook.

Przepiękna ta wycieczka podczas ustalającej się pogody będzie prawdziwem powitaniem spóźnionej wiosny i niewątpliwie zgromadzi wszystkich turystów i przyjaciół turystyki we

Lwowie. Wycieczki górskie pod kierownictwem Pol. Twa Tatrzańskiego.

Równocześnie już dziś uwiadamiamy, że w maju będą pociągi popularne w pobliskie okolice, a mianowicie dnia 19 do Truskawca, dnia 30 do Skolego, pozatem dnia 30 ze Stanisławowa do Worochty. Pragnący pięknie i tanio spędzić Święta Zielone odjadą do Worochty na dwa dni za 11.50 złotych. Szczegóły podamy niebawem.

Powodzenie wycieczek zależne jest wyłącznie od wczesnego zakupywania biletów, publiczność przeto winna w łatwo zrozumiałym celu jak najwcześniej bilety zakupić i w ten sposób poprzeć inicjatywę turystyczną Dyrekcji kolejowej.

Swięto Joanny d'Arc we Lwowie

(—) Społeczeństwo francuskie obchodzi dwukrotnie w roku swe święto narodowe. W dniu 14. lipca we wspaniałych obchodach, rozpostartych na przestrzeni trzech dni, święci rocznicę zburzenia Bastylji, — w dniu 8. maja czci pamięć Joanny d'Arc. Tę drugą uroczystość obchodzi zazwyczaj w niedzielę po dniu 8. maja, wyjątkowo przeniesioną w bieżącym roku z powodu wyborów gminnych na dzień 19. maja.

Narodowe Święto Francji odbiło się w dniu wczorajszym serdecznem echem w naszem mieście. Staraniem Towarzystwa Przyjaciół Francji odbyło się w Katedrze uroczyste nabożeństwo, celebrowane przez Ks. Biskupa Dra **Baziaka**. W czasie nabożeństwa Mszę Gounoda pod batutą p. W. **Bożyka**, znakomicie wykonał zespół solistów Konserwatorjum P. T. M. W Katedrze zebrali się przedstawiciele władz i urzędów, przybyli członkowie T. P. F. z prezesem **Dembowskim** na czele, jawiły się bardzo liczne zastępy publiczności.

Zdarzenia i wypadki

(—) **Obława policyjna w śródmieściu.** Zarówno w Rynku, jak i na ulicach przyległych, t. j. Halickiej, Boimów, a zwłaszcza Serbskiej, w godzinach przedpołudniowych wylęgają całe roje handlarzy ulicznych, który nie posiadając zezwolenia na handel obnośny, sprzedają tandetę, na którą mają licznych odbiorców. **Nie opłacając żadnych podatków stanowią dla właścicieli sklepów konkurencję, toteż niejednokrotnie kupcy zwracali się do władz z prośbą o interwencję.**

Zarządzona w dniu wczorajszym obława na owych handlarzy ulicznych przytrzymała 15 osobników, których wraz z zakwestjonowanym towarem odstawiono do Magistratu celem ukarania. Dodać należy, że ci uliczni handlarze u wylotów ulic mają swe specjalne „czujki" — które zawiadamiają handlarzy o każdorazowem zjawieniu się posterunkowego. Na jego widok przekupnie uliczni bezzwłocznie kryją się w sieniach sąsiednich kamienic.

(—) **Zamach samobójczy.** Marja Łempicka, licząca 27 lat, żona właściciela kiosku na Persenkówce, w zamiarze samobójczym usiłowała wczoraj otruć się esencją octową. Pogotowie przewiozło ją w groźnym stanie do szpitala.

Wstrząsający wypadek na torze kolejowym

(—) Na torze kolejowym pod Lwowem wydarzył się wczoraj wstrząsający wypadek. Pociągiem jechał „na gapę" w kierunku Hołoska, Władysław Hawryszczyszyn, który udawał się na ślub swego brata. Gdy nadszedł konduktor. **Hawryszczyszyn po drabince wydostał się na dach wagonu, a straciwszy równowagę, upadł z dachu tak fatalnie, iż koła odcięły mu lewą nogę.** Pogotowie przewiozło go w stanie groźnym do szpitala.

Strzał wywiadowcy do oszusta

(—) Jedną z wielu plag miasta tworzą oszuści uliczni, którzy w fałszywą grę „w trzy karty" ograbiają w biały dzień przechodniów, zwłaszcza na peryferjach miasta.

Onegdaj wieczorem, gdy oszuści tego pokroju zgarniali liczne pieniądze od łatwowiernych przechodniów, spoczęło na nich oko wywiadowcy policyjnego, który kres położył zbrodniczemu żerowaniu oszustów na cudzej kieszeni. Oszust, który „trzymał bank" został przytrzymany, jego towarzysz, skorzystawszy z zamieszania zbiegł bez śladu.

Przytrzymany został znany złodziej, Władysław Zacharkiewicz, który w drodze do Komisarjatu wyrwał się z rąk wywiadowcy i rzucił się do ucieczki.

Wywiadowca ścigał energicznie oszusta, a gdy ten na wezwanie nie zatrzymał się, oddał pierwszy strzał w powietrze.

Strzał wywiadowcy osadził złodziejaoszusta w miejscu. Zacharkiewicz został odstawiony do aresztów policyjnych.

—o—

Z SĄDU LWOWSKIEGO

Skazanie urzędników z Czortkowa

(s.) Wczoraj po dwudniowej rozprawie przeciw urzędnikom samorządowym w Czortkowie, zapadł w sądzie apelacyjnym we Lwowie wyrok, mocą którego b. urzędnik **Glodt** został jak w pierwszej instancji uniewinniony, b. inspektorowi samorządowemu **Łukasiewiczowi obniżono kary** z lat 5 na 3 lata, **Kowalczukowi** z lat 3 na 2, a **Jaremczukowi z 18 miesięcy** na 10 miesięcy więzienia. Przy wymiarze kary uwzględniono wszystkie okoliczności łagodzące.

Napad rabunkowy pod Mikołajowem

(s.) Na drodze polnej między Horodysławicami a Mikołajowem na przechodzącego o godzinie 3-ciej w nocy **Lipy Andzla** napadł parobczak **Michał Słabicki**, a zaćawszy Lipie kilka uderzeń w głowę tępem narzędziem ogłuszył go, poczem wyciął nożem kieszeń u spodni i zabrał całą, zawierającą się tam gotówkę w sumie 44 zł. 15 gr. Wczoraj stanął Słabicki przed sądem przysięgłych. Trybunałowi przewodniczył r. Będaszewski, oskarżał prok. dr. Chlipalski, bronił em. r. Nadachowski.

KRONIKA KRAKOWSKA

Pół wieku pracy SS. Felicjanek na Blichu

W 1853 roku Anastazja hr. Sołtykowa zakupiła „na Blichu" w Krakowie dom z ogrodem na pomieszczenie w nim pozbawionych opieki staruszek. Z czasem fundacja ta rozszerzyła się dzięki hojnym zapisom, zwłaszcza księżnej Jabłonowskiej, hr. Czarneckiej, Felicji Wężykowej, Ludwiki Dzwonkowskiej i Pelagji Russanowskiej. Wówczas to wyłonił się plan oddania zakładu pod opiekę jakimś siostrom zakonnym. Na życzenie śp. Kardynała A. Dunajewskiego wybór padł na siostry Felicjanki, W roku 1897 dokupiono dwie parcele. W 3 lata potem wybudowano jednopiętrową oficynę. W roku 1907 dobudowano dom frontowy i kaplicę. Przez zakład przesunęło się wiele setek staruszek, znajdując życzliwą i troskliwą opiekę.

Pięćdziesięciolecie obchodzi ta zasłużona instytucja w dniach 9, 10 i 11 maja br. uroczystem Triduum z udziałem dostojnego Opiekuna swego Księcia Metropolity Sapiehy i Ks. Biskupa Sufragana Rosponda. (KAP).

Jak będzie wyposażony Instytut Balneologiczny?

Polskie Tow. Balneologiczne przystępuje niebawem, jak donosiliśmy, do budowy Instytutu Balneologicznego, rozporządzając już na ten cel kwotą 82.000 zł. Będzie to placówka dydaktyczno - naukowa dla kształcenia medyków, chcących się specjalizować w zakresie balneologji. Na parterze II-piętrowego gmachu znajdą się urządzenia fizjoterapeutyczne (kąpiele mineralne, inhalatorjum, foto- i elektroterapja, oraz komora pneumatyczna dla leczenia astmatyków), a wyższe kondygnacje zostaną poświęcone na pracownie naukowe i sale wykładowe, oraz pokoje dla chorych.

Chcieli się pozbyć balastu dzieci

Jan i Helena Meussowie, gospodarze z Wołowic pod Krakowem, postanowili wziąć rozwód; Meussowa opuściła dom męża, przyczem wywiązała się kwestja, kto ma zaopiekować się trojgiem dzieci. Ani matka, ani ojciec, nie chcieli wziąć na siebie tego obowiązku, pozostawiając dzieci na polu. W sprawę wmieszała się policja, która wniosła do sądu skargę na nieludzkich rodziców. W wyniku rozprawy Meussowie zostali zasądzeni po 8 mies. więzienia.

—o—

Reprezentanci 40 państw obradować będą w Krakowie

Przedstawiciele 40 państw zjadą do Krakowa w dn. 12 i 13 bm., aby wziąć udział w czterodniowych obradach międzynarodowej Rady turystycznej. Otwarcie Zjazdu nastąpi w dn. 14 bm. w sali Rady miejskiej. Uczestnicy Kongresu będą też zwiedzali zabytki i okolice Krakowa, przyczem specjalnie dla **nich są przygotowywane różne imprezy, jak „Wesele Krakowskie"** w Barbakanie, „Wizja średniowieczna" — widowisko muzyczno - baletowe itp.

BEZPŁATNE SZCZEPIENIE OCHRONNE OD OSPY rozpoczęło się w miejskim urzędzie zdrowia i potrwa do 8 czerwca. Dzieci szkolne będą szczepione po szkołach.

POSWIĘCENIE NOWEGO GMACHU GIMNAZJUM żeńskiego im. król. Wandy odbędzie się dziś we czwartek.

TRADYCYJNY OBCHÓD LAJKONIKA nabierze w tym roku, w okresie „Dni Krakowa" specjalnego charakteru, zważywszy olbrzymi napływ turystów z całego kraju i zagranicy. T-wo Miłośników Krakowa będące właścicielem stroju Lajkonika i wszelkich rekwizytów zaprojektowanych w r. 1904 przez Wyspiańskiego, przystąpiło do ich odnawiania. W roku bieżącym ilość strojów świty Lajkonika będzie powiększona, przyczem zostaną wskrzeszone pewne charakterystyczne. a zapomniane cechy obrzędowe tego widowiska.

Z POWODU SWIĘTA SW. STANISŁAWA odbywał się wczoraj odpust w kościele OO. Paulinów na Skałce. Zjechało do Krakowa wiele pielgrzymek z okolicznych i dalszych okolic.

NIEMA DOSTATECZNYCH FUNDUSZÓW NA BUDOWĘ SZKÓŁ w województwie krakowskiem, zważywszy, że 10.000 sal szkolnych winno być wzniesionych celem umożliwienia normalnej nauki. Komitet budowy szkół przewiduje przychód jednego miljona złotych w roku bieżącym, co w stosunku do ogromu potrzeb budownictwa szkolnego stanowi nikłą cząstkę. — Komitet uchwalił zaapelować do społeczeństwa o poparcie finansowe.

OTWARTO PRZEJAZD PRZEZ LAS WOLSKI dla pojazdów konnych i mechanicznych. Wobec wąskiej drogi i pagórkowatego terenu ruch będzie się odbywał w jednym kierunku, tj. z Krakowa przez Wolę Justowską do Bielan lub Olszanicy. Za przejazd przez park i postój pobierane będą opłaty w wysokości 1 zł. od auta, 50 gr. od motocykla, 25 gr. od zaprzęgu konnego.

O ZGŁASZANIE KWATER I WOLNYCH MIESZKAŃ dla gości napływających do Krakowa w okresie „Dni Krakowa", zaapelował Komitet miejski do mieszkańców miasta. Komisarze obwodowi i funkcjonarjusze straży pożarnej będą obchodzili domy i przyjmowali zgłoszenia

REPERTUAR TEATRU SŁOWACKIEGO

Czwartek, 9. 5. „Marja Stuart". (Ostatni występ gościnny Malickiej i Sawana).

REPERTUAR KINOTEATRÓW

APOLLO: Małe kobietki.
ADRIA: „Jestem zbiegiem".
BAGATELA: „Szaleństwo amerykańskie" i rewja „Wiosna idzie".
MUZEUM PRZEMYSŁOWE: „Dzielny chłopiec (Cooper).
PROMIEŃ: „Rzymskie skandale"
SŁONKO: „Przed maturą" i „Przyjaźń w obliczu śmierci".
SOKÓŁ: „Popisy gimnastyczne".
SZTUKA: Roześmiane oczy.
ŚWIT: „Tarzan nieustraszony"
UCIECHA: „Piotruś".
WANDA: „Mężowie do wyboru" (J. Crawford, C. Gable).
ZORZA: „Szpieg w masce".

KOMUNIKATY

CODZIENNY ODCINEK POWIEŚCIOWY nie mógł być zamieszczony w dzisiejszym numerze ze względów technicznych.

Z POLSK. TOW. POLITECHNICZNEGO W piątek, 10-go bm. o godz. 18.30 odbędzie się w sali Tow. (Zimorowicza 9) odczyt Inż. Józefa Machalskiego pt.: „Badania dużych wlewków stalowych i niektóre szczegóły ich przeróbki". Odczyt ten będzie trzecim z cyklu odczytów z zakresu materjałoznawstwa, jaki w bieżącym sezonie odczytowym zorganizowano dzięki współpracy Mechanicznej Stacji Doświadczalnej Politechniki Lwowskiej.

SENSACYJNA DYSKUSJA, której dotąd nie było równej, rozwinie się na wieczorze urządzonym przez Kasyno i Koło Lit. Art. i Zaw. Zw. Literatów Polskich pt. „Pojedynek o Nieboską" w piątek 10 bm. o godz. 7.30.

POSIEDZENIE NAUKOWE Pol. Tow. Geologicznego odbędzie się 9 maja o godz. 18-cj w sali wykładowej Zakładu Geologicznego U. J. K. (Długosza 8) z nast. porządkiem: P. Prof. Marjan Kamieński wygłosi odczyt pt.: „O andezytach Karpat Marmaroskich" i p. Stanisław Wdowiarz pt.: „O geologji wschodniego Podkarpacia w Rumunji".

IX KOŁO T. S. L. IM. BORELOWSKIEGO urządza dnia 11-go Maja o godz. 20-ej wiecz. dla swych członków tradycyjne „Święcone" w sali własnej przy ul. Ossolińskich 10.

ODCZYT O NIEZGODZIE. We czwartek, 9. b. m. o godz. 19-tej, odbędzie się w Czytelni Katolickiej, przy ul. Piekarskiej l. 28 odczyt p. Zawistowskiego Józefa na temat: „Precz z niezgodą!" — Wstęp wolny dla Członków, ich rodzin i wprowadzonych gości.

ZEBRANIE NAUKOWE Zw. Księgowych we Lwowie, odbędzie się w czwartek, 9 bm., o godzinie 19.15 w sali Nr. 1 przy ul. Bourlarda 5, I p. Na porządku dziennym referat p. t. „Zagadnienie ewidencji i kontroli walut obcych w bankach", który wygłosi p. naczelnik M. Schratter.

XXX

KRONIKA SPORTOWA

LWÓW. W niedzielę, 12 b. m. urządza Sekcja lekkoatletyczna „Pogoni" — międzyklubowe zawody lekkoatletyczne. W programie: biegi 100 m, 200 m, 800 m, 3000 m, płotki 110 m, oraz sztafeta 4 × 100 m.; skoki: wdal, wzwyż i o tyczce; rzuty: kulą, dyskiem i oszczepem.

LWÓW. W nadchodzącą niedzielę w Katowicach odbędzie się międzyokręgowy mecz piłkarski Lwów — Śląsk.

Lwów wystąpi w składzie: Jasiów (Pol.), Śmielewski (Czarni), Jeżewski (Pogoń), Hanin (Pogoń), Dziwisz (Czarni), Borowski i Zimmer (Pogoń), Kluz (Resovia), Nahaczewski i Niechcioł (Pogoń).

KRAKÓW. Prezesem krak. Zw. Dziennikarzy sportowych został Dr. Obrubański.

KATOWICE. P. Z. P. N. wszczął dochodzenia w sprawie wypadku Wilimowskiego na ostatnim meczu Ruchu z Reprezentacją Bielska.

WARSZAWA. W skład polskiej reprezentacji tennisowej na mecz z Afryką Płdn. o puhar Davisa weszli: Hebda, Tłoczyński, Tarłowski i Wittman.

WIEDEŃ. Zawodowa drużyna angielska Manchester City pokonała piłkarskiego mistrza Austrji Rapid 5:3 (2:2).

SPRAWY AKADEMICKIE

Redakcja urzęduje we wtorki i piątki od godz. 19—20 przy ul. Łozińskiego 7 telef. 2-45.

Z Młodzieży Wszechpolskiej

Młodzież Wszechpolska rozpoczęła działalność w III. trymestrze uroczystem „Święconem“, które odbyło się w niedzielę 5. b. m. Uroczystość otworzył kol. prezes Adam Treszka i po przywitaniu gości wygłosił okolicznościowe przemówienie. Z gości pierwszy przemówił p. rektor Stanisław **Starzyński**, witany niemilknącemi oklaskami; zakończył życzeniami, by młodzież narodowa osiągnęła jak najrychlej cel do którego bez względu na przeciwności tak wytrwale dąży. Zkolei przemówienia wygłosili: p. prezes Adolf **Cieński**, p. Dziekan Jan **Lenartowicz**, kurator M. W. i kol. Witold **Nowosad**, prezes Czytelni Akademickiej. Odśpiewaniem Hymnu Młodych zakończono uroczystość. Dalszy ciąg wieczoru zajęły tańce przy doskonałej orkiestrze Wójcika.

* * *

W czwartek 2. b. m. odbyła się sekcja Prawników **M. W.** pod przewodnictwem kol. Jana **Rojka**. Omówiono przedewszystkiem sprawę zbiórki na Dar Narodowy w dniu 3. maja.

W środę 8. b. m. odbyło się zebranie Sekcji Koleżanek M. W.

* * *

W czwartek, 9. b. m. odbędzie się w sali Czytelni Akademickiej, zebranie Sekcji Prawników z ref. kol. A. Macielińskiego.

W piątek, 10. b. m. o godz. 19-tej odbędzie się zebranie plenarne Młodzieży Wszechpolskiej, w sali Czytelni Akademickiej przy ul. Łozińskiego 7, z ref. kol. Stefana Niebudka, przywódcy narodowej Częstochowy i sekretarza Zarządu Głównego Stronnictwa Narodowego, n. t.: „Przemiany społeczne w masach“.

Dzień 3-maja — świętem korporacyjnem

W dzień 3 Maja obchodzą Polskie Korporacje Akademickie swe święto organizacyjne.

Wszystkie Polskie Korporacje Akademickie ze sztandarami wzięły udział w uroczystem nabożeństwie w Katedrze, następnie w dziarskiej postawie przedefilowały przed licznie zgromadzoną publicznością, budząc nader dodatnie wrażenie. Szczególnie imponująco wyglądała K. Śląsk, która wystąpiła po raz pierwszy w dziejach Korporacyj lwowskich, w uroczystych mundurach korporacyjnych.

Wieczorem w II. Domu Techników odbyła się uroczysta akademja, którą zagaił kol. R. **Wika-Czarnowski**, poczem okolicznościowy referat wygłosił kol. A. **Macieliński**. Odśpiewaniem Hymnu Młodych Zakończono uroczystość.

Po akademji odbyła się sobótka ogólno - korporacyjna.

Ktokolwiek posiadać będzie ujście Wisły i miasto Gdańsk, będzie bardziej władcą Polski, aniżeli ten, kto nią rządzi. (Z Testamentu polit. Fryderyka Wielkiego).

A ty? czy zrobiłeś choć cokolwiek dla zabezpieczenia naszej Wisły i Pomorza? Liga Morska i Kolonjalna czeka na Ciebie! Zapisy w biurze „Orbisu“ lub w „Maratonie“.

Musi się skończyć z propagandą komunizmu

na Uniwersytecie Jagiellońskim!

Pisał już raz „Kurjer“ o zuchwalstwie pewnych krakowskich organizacyj pseudoakademickich i pseudoliterackich, które za trybunę propagandy marksizmu obrały sobie Uniwersytet, gdzie, jak dotąd, cieszą się zupełną swobodą. Są to mianowicie dwa koła: „Litart“ i „Koło Przyjaciół Dramatu Klasycznego“. Oba, skryte pod niewinnemi nazwami, są ekspozyturą skrajnej lewicy. Na bardzo częstych imprezach tych organizacyj głosi się zupełnie bez ogródek hasła socjalizmu, sławi się Bolszewję, a ośmiesza wszystko, co narodowe i katolickie. To już weszło w zwyczaj, że naśmiewanie się z Kościoła, klerykalizmu, idei narodowej, polskich patrjotów, jest koniecznym warunkiem udania się „literackiego“ wieczoru. Kiedy w zeszłym roku padły na p. Kruczkowskiego jaja, na chwilę się uciszono, ale teraz z powrotem żydowstwo i komuna zalewa salę Kopernika. Ze jeszcze nie doszło do ciężkich awantur, to dzięki taktowi i poszanowaniu Władzy uniw. przez młodzież narodową. Na tych osławionych imprezach produkują się takie filary krakowskiej lewicy i żydostwa, jak pp. Kruczkowski, Polewka, Piwowar, Jaremianka, Boruchowicz, Czuchnowski (jego słabe punkty, to „dziwka, szpicel i ksiądz“) i kilku innych.

Że zaś twierdzenia nasze o ich agitacji probolszewickiej nie są gołosłowne, świadczy fakt, że *jeden z wieczorów „Litartu“ opuścił demonstracyjnie jego Kurator, prof. Kołaczkowski*. Na wieczory „artystyczne“, o których mowa, przychodzi regularnie tłum żydowski i uliczny, wprowadzany na salę bezpłatnie przez prowodyrów - gospodarzy. Są to najciemniejsze elementy, które swoją obecnością w murach Uniwersytetu przynoszą mu hańbę. Tłum ten domaga się poezji bolszewickiej i wstrętnej od seksualizmu, a wyje z radości, gdy padają hasła antynarodowe i antykościelne. W sobotę, 4 b. m. znowu odbył się wieczór p. n. „Żywy Kraków“, gdzie wystąpił cały sztab żydokomuny.

Dwie są miary Władz uniw. w pozwalaniu na imprezy na Uniwersytecie. Nowaczyńskiemu nie pozwolono wystąpić. Kruczkowskim i Polewkom pozwala się. Nowaczyński miał mówić o „Bracie Albercie“, Polewka mówi o „przyszłym“ ustroju bolszewickim. Czy tę sprawę zostawi Uniwersytet do załatwienia młodzieży? Zdaje się, że to będzie konieczne.

Piątek, 10. V. 1935 godz. 19-ta, w sali Czytelni Akademickiej we Lwowie, ul. Łozińskiego 7 odbędzie się ZEBRANIE PLENARNE MŁODZIEŻY WSZECHPOLSKIEJ z ref. kol. **STEFANA NIEBUDKA** p. t.: „PRZEMIANY SPOŁECZNE W MASACH“.

Technickie święcone

Punktualnie o godz. 11-tej zapełniać się zaczynał skromny bardzo lokal Jadłodajni Bratniej Pomocy tymi, którzy z różnych przyczyn nie mogli w dniach tak uroczystych znaleźć się wśród swoich najbliższych. Ciasna jadalnia zdawała się nie pomieścić zgórą stu uczestników, którym nie było danem znaleźć się w rodzinnem gronie. Obficie zastawione stoły zapraszały do śniadania, kusząc wyposzczone żołądki najrozmaitszemi specjałami. Nie czekano długo. Ks. Kanonik *Szulc* przystąpił do obrzędu poświęcenia potraw. Dokonawszy ceremonjału w słowach głębokich omówił wielkie znaczenie i symbolikę święta Zmartwychpowstania. Zwrócił uwagę na rolę, do spełnienia której powołana jest młodzież techniczna z uwagi na wychowanie i specjalne studja. Przez studja fachowe zyskała możność poznawania bogatych prawd i skarbów natury, opanowywanie sił przyrody niech nie zaślepiają i nie prowadzą do niskiej pychy i zarozumiałości w wszechmoc myśli ludzkiej, lecz przy głębokiej wierze niech staną się narzędziem do budowy wewnętrznego szczęścia każdego. — Z kolei przedstawiciel B. P. zapraszając do stołu łaskawie przybyłych gości JM Rektora, JWP. Profesorów, Ks. Kanonika, Koleżanki i kolegów, złożył życzenia. W dłuższem przemówieniu, poza życzeniami, by wszyscy w czasie najkrótszym zdobyć mogli dyplom i by warunki studjów dla każdego złożyły się najlepiej, zobrazował atmosferę, jaka obecnie panuje na uczelni, a także myśla wybiegł poza uczelnię i związane z nią sprawy, mówiąc o pracy, której podejmą się wszyscy w imię swych najświętszych ideałów. Dające się zauważyć rozdzielenie i brak jakoby nici serdeczności wiążącej nauczyciela z uczniem w konsekwencji zarządzeń i poważnych zmian dokonanych w strukturze życia Wyższych Uczelni, — dalej smutne wypadki dni ostatnich, cisną na usta życzenia, by młodzież miała wśród swych wychowawców najlepszych przyjaciół, a profesorowie, by w spełnianiu swego szczytnego powołania nie byli krępowani i by postępowaniem swojem i pracą zaskarbić sobie mogli w sercach uczniów największe uznanie i wdzięczność. I ostatnie życzenie, by pragnienie najgorętsze, do realizacji którego już teraz się przyczyniamy, ziściło się wnet; niech słońce Polski Wielkiej i Narodowej zaświeci blaskiem potężnym! — Gorące słowa trafiły do technickich serc, a echem odezwały się w przemówieniach JMagnificencji i PP. Profesorów. Po koleżeńskiem dzieleniu się święconem, w czasie śniadania głos zabrał Rektor dr. E. Sucharda. Imieniem JMR. Dr. O. Nadolskiego, który z powodu przedłużającej się choroby przybyć nie mógł i w swojem własnem imieniu składa życzenia. Życzenia JMagnificencji to życzenia wychowawcy, więc najlepszych wyników nauki, to dalej słowa ojcowskiej rady, by w sądach nie zdradzać pochopności, to wreszcie zapewnienie, że poczyna nia wszelkie grona profesorskiego względem młodzieży jedno tylko mają źródło: wzgląd na dobro uczących się.

Prof. *Wereszczyński* nazywając czasy obecne, czasami niewątpliwie przełomowemi, w których walą się zasady wczorajszego świata, a rodzą się nowe pojęcia i wartości w dziedzinie spraw społecznych i organizacji narodów, gorąco apeluje, by młodzież utrwaliła w sobie cnoty dobrze pojmowanego honoru i męskiej cywilnej odwagi. Cnoty te to płomienie niezłomnej wiary w zajaśnienie wschodzącego słońca nowej polskiej rzeczywistości.

Pof. *Łomnicki* nawet przy świątecznym stole nie mógł zapomnieć o matematyce. Życzenia swoje ujmuje zwięźle i prosto, jak formuła matematyczna. Jesteśmy świadkami różniczkowania wszystkich warstw społeczeństwa, trzeba więc rozpocząć pracę nad scałkowaniem zupełnem najpierw terenu akademickiego, a potem całego polskiego społeczeństwa.

Przemówienie wreszcie Profesora *Witkiewicza*, choć wygłoszone w części „nieoficjalnej“ wielkanocnego śniadania, z niefrasobliwym humorem, kryło prawdę jedną. Podkreślało wartość młodzieńczego zapału i siły młodości, ich twórcze znaczenie i dziwną moc, zmuszającą niekiedy do pobłażania i wybaczania różnych „niewłaściwych po sunięć“.

Niemilknącemi oklaskami i pieśnią: „Vivat Academia, Vivant profesores“, żegnano Szanownych gości. *D. K.*

Na fali dnia

Prezentują swoje wdzięki ...

Splajtowany „Legjon Młodych“, któremu „seniorzy“ odmówili — jak wiadomo — 20 groszy w zęby, a dali za to co innego (wedle recepty p. Sławka), wydaje pozagrobowe jęki w rodzaju ulotek, kolportowanych na wyższych uczelniach.

Mam przed sobą takie curiosum...

Młodociane komunardy piszą:

„Gdy czytasz „Kurjer Lwowski“ lub „Chwilę“, to zapewne dowiedziałeś (po polsku dowiadujesz się — przyp. mój) się już ile posad dostał Legjon Młodych.

Czemu więc Legjon Młodych tych posad nie chce, i zamiast pójść na ustępstwa wobec B.B. W.R. woli być wyklinanym?

Gdy chcesz otrzymać na to pytanie odpowiedź, przyjdź po nią wprost do nas.

To, że „legjonery“ zwracają się do Czytelników „Kurjera“ — nie szkodzi; równie dobrze mogą i księżyc zapraszać. Ale próba werbowania żydów ze sjonistycznej „Chwili“ niezbyt pochlebnie świadczy o polskości autora odezwy.

No, a to prezentowanie „wdzięków“: „Legjon... posad nie chce, woli (biedactwo!) być wyklinanym“... Komu oni tem dziś zamydlą oczy, ci komornicy, sekwestratorzy, poborcy, synekurzyści?

Kogo chce ta watowana subwencjami legjonerska syrena uwieść taką zachętą:

„Mamy tysiące wolnych miejsc w świetlicach dla bezdomnych, uniwersytetach robotniczych i wiejskich, przy pracy wychowawczej nowego młodego pokolenia polskiego świata pracy, przy redagowaniu prawdy przez naszą prasę polskiemu robotnikowi, chłopu, akademikowi podawanej, przy wspólnem samokształceniu się,, dla dania Obozowi Postępu Społecznego młodych mózgów.“

Pomijam ohydną z żydowska - legjonerską stylizację bumagi, chodzi o rzecz istotniejszą: „Legjon“ chce zatrzymać wyłącznie dla siebie posadki komorników, a naiwniaczkom oferuje... bezpłatną pracę „wychowawczą“. Niema frajerów — po lwowsku mówiąc — panowie „wyklinani“.

Ulotka kończy się osobliwą propozycją:

„Gdy prawdę o nas chcesz wiedzieć, dowiedz się jej wprost ze źródła, czytaj „Zryw“..

Gdy prawdę o nas chcesz usłyszeć (słuchaj ją bezpośrednio — przyjdź do nas na gawędę“.

„Przyjdź do nas“...

A gdyby tak wezwania usłuchano serjo? Gdyby tak ze stu obwiepolaków przyszło do lokalu „Legjonu“?

No?

TADDY

KURJER GOSPODARCZO-SPOŁECZNY

Nowe wynalazki

W związku z mającą się odbyć w Paryżu Międzynarodową Wystawą Wynalazków polskich, w ostatnich tygodniach zgłoszono do rejestracji szereg nowych przyrządów z dziedziny użytku domowego. M. in. zgłoszony został do opatentowania ciekawy przyrząd, który wyklucza w kuchniach nieprzyjemne zapachy w czasie gotowania potraw, jak n. p. zapachy kalafiorów, kapusty i t. d.

Scalony podatek przemysłowy

Izba Skarbowa we Lwowie komunikuje: W myśl postanowień rozporządzenia Ministra Skarbu z 13 kwietnia od 1 maja 1935 r. będzie pobierany scalony podatek przemysłowy od obrotów piwem, napojami winnemi, wódkami gatunkowemi, octem, kwasem octowym i drożdżami.

Na zasadzie § 9 ustęp 1. tego rozporządzenia od artykułów, wymienionych w tabeli, załączonej do tegoż rozporządzenia, a znajdujących się w dniu 1 maja 1935 r. na składzie w przedsiębiorstwach sprzedaży, będzie pobrany scalony podatek przemysłowy JEDNORAZOWO.

Przedsiębiorstwa sprzedaży zatem są obowiązane złożyć właściwej władzy wymiarowej I instancji (Urzędowi Skarbowemu, Izbie Skarbowej) w terminie do d. 15 maja 1935 r. wykaz artykułów wyżej wymienionych, a posiadanych na składzie w dniu 1 maja 1935 r.

Na tych płatników, którzy mimo obowiązku wykazów tych nie przedłożą w zakreślonym wyżej terminie, władze skarbowe nałożą kary pieniężne z art. 188 ordynacji podatkowej.

Kronika gospodarcza

— W ciągu kwietnia b. r. wywieźliśmy na rynki zagraniczne: 56.692 tony żyta, 18.053 tony jęczmienia 3.163 tony owsa i 1.364 ton pszenicy. W porównaniu do miesiąca poprzedniego wywieźliśmy najwięcej jęczmienia, natomiast znacznie obniżył się wywóz trzech pozostałych zbóż. Głównym odbiorcą dla żyta polskiego były Niemcy i Stany Zjednoczone.

— Ministerstwo Skarbu rozesłało do wszystkich izb i urzędów skarbowych okólnik, zawiadamiający o umorzeniu zaległości podatku gruntownego oraz oddzielnego dodatku progresywnego, przypadającego od gruntów, będących w użytkowaniu drobnych dzierżawców rolnych, w wypadkach, gdy te zaległości zostały uznane za odroczone.

Okólnik ten dotyczy wszystkich tego rodzaju zaległości, co do których Ministerstwo Skarbu zarządziło w swoim czasie wstrzymanie poboru. (Iskra).

— Obok dodatku do biletów oraz podobnych opłat dodatkowych pobieranych od przesyłek kolejowych na rzecz Funduszu Pracy, zaznacza się pomoc kolei w przyznaniu ulg przejazdowych dla grup bezrobotnych zatrudnionych przez **Fundusz.**

Przyznana ostatnio ulga przysługuje grupom bezrobotnych, udających się z miejsca zamieszkania do miejsca zatrudnienia przy robotach publicznych, finansowanych przez fundusz. Ulga wynosi 66—75 proc., zależnie od odległości przejazdu i stosowana jest na podstawie zaświadczeń, wystawianych przez dyrektorów wojewódzkich biur funduszu pracy.

— Ministerstwo Skarbu zakomunikowało Izbom Skarbowym, że 15 proc. dodatek należy pobierać przy wszelkich bez wyjątku wpłatach na poczet podatków spadkowego i od darowizn, dokonanych od dnia 31 marca.

— Jesienią ubiegłego roku wstrzymano realizację niektórych wniosków egzekucyjnych, przekazanych urzędom skarbowym przez Bank Rolny. Odpowiednie wnioski skorygowano i obecnie wydano zarządzenie, ażeby urzędy skarbowe na obszarze całego państwa wszczęły postępowanie egzekucyjne na rzecz Banku Rolnego.

Rocznie notujemy 900 wypadków ślepoty przy pracy

Prof. okulistyki Uniw. Warszawskiego, dr. *Melanowski*, w czasopiśmie „Medycyna" poruszył sprawę wypadków ślepoty przy pracy, których n. p. w r. 1930 zdarzyło się w Polsce 895.

Najwięcej wypadków, bo 315 było w górnictwie. Drugie miejsce w statystyce ślepoty zajmuje hutnictwo i przemysł metalowy. Urazy oczu były tu b. ciężkie, bo *82 proc. z nich zakończyło się ślepotą.* Przyczyną urazów były odpryski, padające w nieosłonięte oczy. Ponadto na uwagę zasługują dość częste *oparzenia oczu wapnem* w budownictwie.

Większość tych wypadków można było uniknąć, gdyby robotnicy, w czasie wykonywania niebezpiecznych prac, byli zaopatrzeni w odpowiednie okulary ochronne.

Walka z tą niepotrzebną ślepotą, która zmusza społeczeństwo do utrzymywania nieszczęśliwych ofiar, jest nakazem nietylko humanitarnym, ale i gospodarczym.

Niedbalstwo i nieporządek przy pracy i brak uświadomienia należytego robotników należy zwalczać zapomocą odpowiednich przepisów, pouczeń i środków ochronnych.

Zahamowanie konkurencji warsztatów więziennych

Ministerstwo Sprawiedliwości wydało zarządzenie dotyczące produkcji *warsztatów więziennych.* Zarządzenie to podkreśla, iż wszelkie przedmioty wyrabiane przez więźniów przeznaczone mają być na pokrycie *wewnętrznego zapotrzebowania więziennictwa.* Więzienne *zakłady rolne* również dostarczać mają wyłącznie produktów dla potrzeb *więzień.*

Zamówienia w warsztatach więziennych udzielane mogą być przez władze sądowe i urzędy państwowe, oraz przez sędziów, prokuratorów i urzędników państwowych. Zamówienia prywatne dopuszczalne będą wyłącznie na podstawie zezwoleń Departamentu karnego Ministerstwa Sprawiedliwości.

Zarządzenie to powinno położyć kres konkurencji więziennych warsztatów na co stale utyskiwali rzemieślnicy

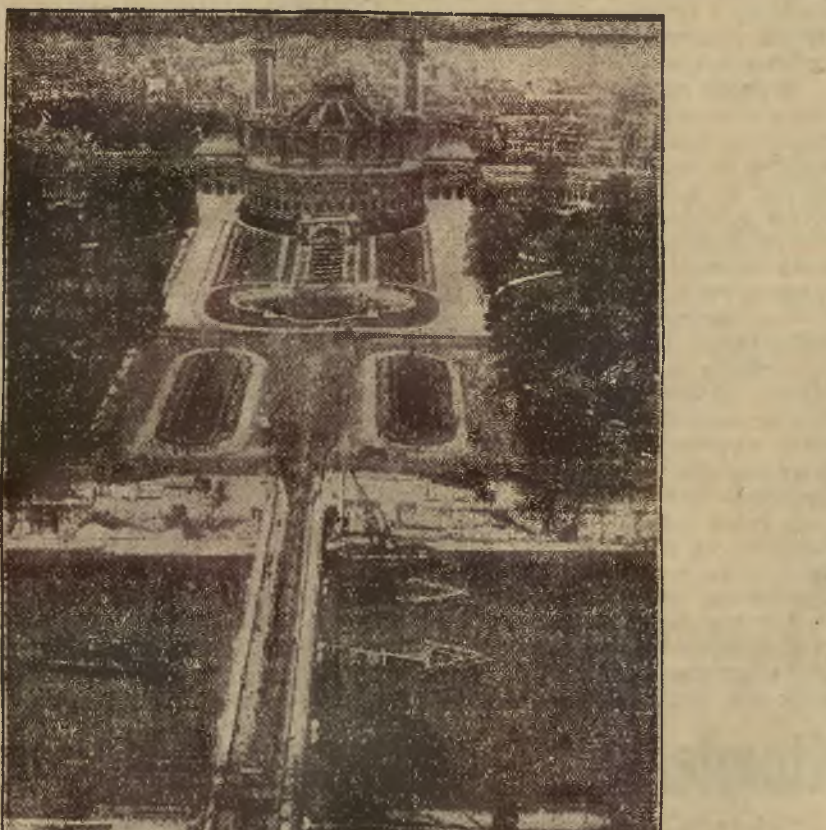
—o—

Komorne sublokatora a eksmisja

W Izbie cywilnej Sądu Najwyższego zapadło zasadnicze orzeczenie w sprawie stosunków mieszkaniowych. Praktyka procesów o eksmisję wykazała w ostatnich czasach, że przeważająca liczba pozwanych tłumaczy się zazwyczaj niepłaceniem komornego przez sublokatorów. Sąd Najwyższy orzekł, że dla oceny zasadności wypowiedzenia przedmiotu najmu przez właściciela nieruchomości lokatorowi głównemu są zupełnie obojętne stosunki gospodarcze sublokatora (S. N. C. II. 208/34).

PARYŻ PRZYGOTOWUJE SIĘ DO WYSTAWY. — Widok mostu Jena na Sekwanie, który z okazji wystawy światowej w roku 1937 zostaje znacznie rozszerzony

Kontrola nad metalami w Niemczech

W Niemczech rozszerzono państwową kontrolę poza miedzią, niklem, cyną, żywem srebrem, na **ołów, chrom i kobalt.** Do rozporządzenia dołączono specjalny spis tych artykułów, których nie wolno wyrabiać z miedzi, niklu, cyny i t. d. Zabroniono również używania żywego srebra do wyrobu termometrów i t. d.

Równocześnie notuje prasa zagraniczna olbrzymi wzrost wywozu rudy żelaznej ze Szwecji do Niemiec. W ciągu pierwszych 4 miesięcy r. b. eksport rudy żelaznej ze Szwecji wyniósł 2.018 tys. tonn, wobec 1.200 tys. tonn w analogicznym okresie r. ub.

GIEŁDA LWOWSKA

Giełda zbożowa.

Na Giełdzie transakcje w siemieniu konopnem, kukurydzy i mące.

Pszenica, żyto i jęczmień lekko zniżkują, natomiast kukurudza krajowa podrożała.

Tendencja zniżkowa, usposobienie spokojne.

Giełda pieniężna.

Obroty w Nowym Yorku.

Dolar w obrotach prywatnych zł. 5.30 i pół.

Giełda nabiałowa

Masło deserowe w blokach hurt. 2.70 zł, detal 3,00 zł.

Masło deserowe II. sorty hurt. 2.50 zł, detal 2,80 zł.

Mleko hurt 18 groszy, detal 20 gr. we flaszkach w sklepie 22 grszy, z dostawą do domu 25 groszy.

Jaja kopa hurt 2.40 zł, sztuka 5 gr.

Śmietana kwaśna i słodka litr hurt 80 groszy, detal 1 złoty.

Giełda warszawska

Warszawa 8. V. 1935

3 proc. poż. budowlana	49·38
4 proc. poż. inwestycyjna	106·50
4 proc. poż. inwest. seryj.	109·—
5 proc. poż. konwersyjna	67·60
5 proc. poż. kolejowa	62·—
6 proc. poż. dolarowa	82·—
4 proc. poż. dolarowa	51·38
7 proc. poż. stabilizacyjna	62·88
10 proc. poż. kolejowa	—·—

WALUTY I DEWIZY

Belgja	89·30	Praga	22·13
Gdańsk	172·85	Paryż	34·95
Holandja	359·20	Szwajcarja	171·48
Londyn	25·66	Włochy	43·80
N. Jork	5·30	Berlin	212·90

DZIECI I RYBY

Panu Ancymońskiemu sprzykrzył się ostatecznie stan wdowieństwa:

— Proszę cię, Jadziu, o twoją rękę!

— A czy twoje dzieci nie będą się sprzeciwiały drugiemu małżeństwu?

— Nie sprzeciwiały się pierwszemu małżeństwu, dlaczego więc miałyby się sprzeciwiać drugiemu? — odpowiada pan Ancymoński.

W atmosferze jest tłok, wkrótce będziemy latać w stratosferze!

Prof. Piccard twierdzi, że wyniki badań nad stratosferą zrewolucjonizują wiedzę ludzką

WARSZAWA, 7. 5. (Tel. wł. G.). Dziś o godzinie 9.10 pociągiem z Berlina przybył na dworzec główny w Warszawie znany uczony szwajcarski, *pierwszy zdobywca stratosfery, prof. Piccard.* Na dworcu przywitał go w imieniu departamentu lotnictwa, oraz Aeroklubu Rzplitej kierownik wydziału balonowego departamentu aeronautyki Wolfszleger, kierownik wojskowych warsztatów balonowych w Legjonowie mir. *Mazurek*, przedstawiciel politechniki prof. Mieczysław *Wolfke*, oraz liczne reprezentowana prasa stołeczna.

Prof. Piccard przybył w towarzystwie swego adjutanta dziennikarza szwajcarskiego, p. Tielgenkampa. W towarzystwie płk. Wolfszlegera wsiadł do samochodu i udał się do hotelu „Bristol”. Za nim udali się przedstawiciele prasy, których przyjął w jednym z saloników swego apartamentu i udzielił im wywiadu.

Na zapytanie, jakie jest *pierwsze wrażenie prof. Piccarda w Polsce*, odpowiedział:

— Trudno jest po kilkugodzinnej obserwacji z okna wagonów skonkretyzować wrażenie o kraju, którego dotychczas prawie nie znam. *Jednego wam zazdroszczę: wszędzie można tu lądować bezpiecznie.* To nie to, co u nas w Szwajcarji.

— Czy pan profesor od dawna zamierzał już osobiście badać warunki stratosfery?

— Od 25 lat nosiłem się już z myślą, by dotrzeć jak najwyżej i rozwiązać dręczące mnie zagadnienie właściwości promieni kosmicznych.

W dalszej konsekwencji lotów stratosferycznych otwiera się potężne zagadnienie, mogące zrewolucjonizować całą wiedzę ludzką — zagadnienie rozbicia atomów i osiągnięcia tą drogą energji, o potędze której nie mamy jeszcze wyobrażenia.

Pierwszą moją ambicją było wzniesienie się tak wysoko, żeby mieć pod sobą 9/10 atmosfer. Udało mi się to już w pierwszym locie. Teraz ambicje moje wzrosły.

Uważam za możliwe osiągnięcie takich wyżyn, gdzie 99 setnych atmosfer będę miał pod sobą i gdzie gwiazdy oglądać będzie można gołem okiem w biały dzień.

— Jaka jest granica, którą może osiągnąć człowiek?

— Uważam, że 30 tys. m. Cała trudność pójścia wyżej leży w stronie technicznej wykonania sprzętu. Mianowicie

balon do jeszcze wyższych lotów musiałby być olbrzymi. Już na wysokości 30 tys. m. balon musi mieć średnicę 60 metrów, gdy następne każde 5 tys. w. w zwyż podwójną objętość balonu na skutek nadmiernego rozrzedzenia powietrza. To byłyby już wymiary monstrualne, prawie nie do osiągnięcia.

— Czy loty pana profesora miały za zadanie wyłącznie studja ekonomiczne, czy też względy praktyczne?

— Moje zadanie ograniczyło się do zagadnień naukowych, ale czyż istnieją jakiekolwiek realizacje praktyczne, któreby się mogły obejść bez podkładu solidnych fundamentów naukowych? O stratosferze trzeba mówić i pisać jak najwięcej, żeby to zachęciło kapitalistów do dania kapitału na budowę samolotów stratosferycznych.

Komunikację lotniczą w stratosferze uważam bezwzględnie za rzecz możliwą i to w niedalekiej przyszłości. Już zaczyna się robić tłok w atmosferze. Notuje się wypadki zderzeń w chmurach. Bezkarnie nie można będzie zwiększać ilości obecnych samolotów ze względów bezpieczeństwa, gdyż szybkość ich nie może przekraczać 500 km. na godzinę.

Tymczasem w stratosferze mamy nietylko wszystkie warunki bezpieczeństwa, lecz i komfortu. Nie ma tak kołysań, nie ma mowy o obmarzaniu skrzydeł i motorów, co tak często bywa przyczyną katastrof, no i *wobec zupełnej przeźroczystości powietrza i braku chmur, wykluczone są wszelkie zderzenia.* Wystarczy dobra radjo - stacja, by w chwili lądowania dowiedzieć się, czy ten drobny odcinek 10 tys. m. od stratosfery jest w danej chwili wolny. Przy szybkości samolotów stratosferycznych zejście z tej wyżyny będzie kwestją jednej chwili.

Prof. Piccard w południe był z wizytą u rektora politechniki, prof. *Witoszyńskiego*, następnie był podejmowany obiadem w poselstwie belgijskiem. O godzinie 8 wieczorem wygłosił odczyt na temat: „Środki pomocnicze do badania stratosfery”.

Dalszy program pobytu przewiduje jutro *audjencję u Prezydenta Rzplitej* i wpisanie się do księgi audjencjonalnej w Belwederze, cały szereg innych przyjęć i wizyt, wreszcie o godzinie 6 wieczorem odczyt w auli Politechniki p. t. *„Loty do stratosfery, oraz ich cele naukowe.”*

Dnia 9, ewentualnie dni następnych, prof. Piccard będzie gościem bataljonu balonowego w Jabłonnej. Wizyta ta może skończy się *podpisaniem umowy o dostarczenie balonu, mogącego wznieść się do 30 tys. m.*

—o—

Tylko 200 posłów

przewiduje projekt ordynacji wyborczej do Sejmu

WARSZAWA, 7. 5. (tel. wł.) Jak już podaliśmy w części wczorajszego nadładu, we wtorek odbyła się u prem. Sławka konferencja z udziałem posłów i senatorów z BB., na której po przemówieniu p. Sławka pos. Podoski przedstawił zasady projektowanej ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu.

Przedstawione przez pos. Podoskiego projekty ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu przewidują w najważniejszych postanowieniach co następuje:

Art. 1) Ordynacja wyborcza do Sejmu **ustanawia liczbę posłów na 200.** Czynne prawo wyborcze do Sejmu ma każdy obywatel bez różnicy płci, który przed wydaniem zarządzenia **ukończy lat** 24; bierne prawo wyborcze ma każdy obywatel mający prawo wybierania, który przed dniem zarządzenia wyborów **ukończył lat 30.** Nie mogą kandydować w okręgach wyborczych, w których **pełnią służbę wojewodowie, oraz podlegli im urzędnicy państwowi, prokuratorzy sądów powszechnych z wyjątkiem prokuratorów** Sądu Najwyższego, **kuratorzy okręgów szkolnych, oraz podlegli im wizytatorzy i inspektorzy szkolni, dyrektorzy Izb Skarbowych, oraz podlegli im urzędnicy, oficerowie i szeregowi i t. p.**

Wybory odbywają się w niedzielę. Okres wyborczy to znaczy okres od zarządzenia wyborów do dnia głosowania **wynosić będzie nie mniej niż 54 i nie więcej niż 60 dni.** Do przeprowadzenia wyborów powołany będzie generalny komisarz wyborczy, oraz okręgowe i obwodowe komisje wyborcze. Cały obszar państwa ma być podzielony **na 100 okręgów wyborczych, na każdy okręg przypadać będzie 2 mandaty** poselskie. Listę kandydatów na posłów ustalać będzie w każdym okręgu zgromadzenie okręgowe pod przewodnictwem okręgowego komisarza wyborczego. Zgromadzenie okręgowe ma się składać: a) **z delegatów samorządu terytorjalnego** wśród wybranych przez rady powiatowe po jednym delegacie na 25 tys. mieszkańców danego powiatu, przez rady gminne po 2 delegatów na gminę, przez rady miejskie po 1 delegacie na 5 tys. mieszkańców. b) **Z delegatów samorządu gospodarczego i organizacyj zawodow.** wybranych przez Izbę przemysłowo - handlową po 1 delegacie na 500 wyborców do Izby, przez Izby rzemieślnicze po 1 delegacie na 500 wyborców do Izb. przez Izby rolnicze po 1 delegacie na 500 członków organizacyj rolniczych uprawnionych do wybierania radców do Izb, przez zarządy pracowniczych związków zawodowych działających na obszarze okręgu conajmniej 3 lata przed zarządzeniem wyborów do Sejmu, po 1 delegacie na 500 członków tych związków. Poza wyżej wymienionemi w okręgach, liczących ponad 100 tys. ludności miejskiej wchodzą w skład zgromadzenia okręgowego: delegaci samorządu zawodowego **wybrani przez Izby lekarskie** po 3 delegatów na okręg, przez Izby adwokackie po 2 delegatów na okręg, przez Izby notarjalne po 1 delegacie na okręg.

W okręgach wreszcie, na których obszarze znajdują się szkoły akademickie, wchodzą do zgromadzenia okręgowego **delegaci szkół akademickich,** wybrani przez senaty tych szkół, a mianowicie 3 delegatów na szkoły wielowydziałowe i 1 delegat na szkołę 1 wydziałową. **Prawo zgłaszania kandydatów na posłów ma każdy uczestnik zgromadzenia okręgowego.** Na podstawie zgłoszenia uczestników przewodniczący ustala wykaz zgłoszonych kandydatów. Jeżeli zgłoszone zostały tylko 4 kandydatury, to wszyscy zgłoszeni zostają wpisani na listę. Jeżeli zgłoszonych zostało więcej niż 4, to odbywa się głosowanie, w wyniku którego **zostają wpisani na listę ci wszyscy, którzy uzyskali w głosowaniu conajmniej 1/4 oddanych głosów.** Po ustaleniu listy kandydatów na posłów zgromadzenie okręgowe w podobny sposób ustala listę zastępców kandydatów na posłów, których będzie co najmniej 2. Każdy kandydat może kandydować **tylko w 1 okręgu wyborczym.** W wyniku głosowania otrzymują mandaty 2 kandydaci, którzy otrzymali **największą ilość głosów.**

Głosowanie odbywa się w ten sposób, że każdy wyborca otrzyma w lokalu urzędowym kartę do głosowania i wydrukowaną listę kandydatów i na tej karcie oznaczy nazwiska 2 kandydatów, na których pragnie oddać głos.

Kto mieć będzie prawo wybierania do Senatu

Ordynacja wyborcza do Senatu jest następująca: **Senat ma się składać z 96 senatorów, z których 1/3 będzie powoływana przez Prezydenta Rzplitej, a 2/3 przez wojewódzkie kolegja wyborcze, złożone z delegatów wybranych przez obywateli posiadających prawo wybierania do Senatu.**

Prawo wybierania do Senatu będą mieli: Obywatele odznaczeni orderem **Orła Białego, orderem Virtuti Militari, Krzyżem lub Medalem Niepodległości, Krzyżem Walecznych, orderem Odrodzenia Polski lub Krzyżem Zasługi.** Dalej obywatele posiadający stanowisko z wyborów w samorządzie terytorjalnym, a mianowicie członkowie rady wojewódzkiej, rad powiatowych, gminnych i miejskich, tudzież członkowie zarządów miejskich, obywatele piastujący stanowisko z wyboru we władzach szkolnych akademickich, a więc **rektorzy i członkowie senatu tych szkół,** obywatele piastujący stanowisko z wyboru w samorządzie zawodowym, członkowie władz Izb lekarskich, adwokackich i notarjalnych, obywatele piastujący stanowisko z wyboru w samorządzie gospodarczym, oraz w zarządzie zrzeszeń gospodarczych z tym samorządem związanych, a mianowicie członkowie władz Izb rolniczych, przemysłowo-handlowych i rzemieślniczych, przewodniczący zarządów podstawowych komórek organizacyjnych zrzeszeń przemysłowych, cehów rzemieślniczych, związków gospodarczych, oraz organizacyj i Kółek rolniczych, tudzież członkowie zarządów wyższych szczebli organizacyjnych i zrzeszeń, przewodniczący podstawowych komórek organizacyjnych praktycznych związków zawodowych, tudzież członkowie zarządów wyższych szczebli organizacyjnych tych zrzeszeń i przewodniczący zarządów podstawowych komórek organizacyjnych stowarzyszeń wyższej użyteczności, tudzież członkowie zarządu wyższych szczebli organizacyjnych tych zrzeszeń.

Prawo wybierania nie służy tym obywatelom, którzy nie ukończą lat 30. Prawo wybieralności do Senatu służy każdemu obywatelowi mającemi prawo wybierania do Sejmu, który **przed dniem zarządzenia wyborów ukończył lat 40. Kandydować można tylko w jednem województwie.** Każdy powiat dzieli się na obwody **liczące w zasadzie od 60 wyborców do Senatu.** Każdy obwód taki wybiera jednego delegata do wojewódzkiego kolegjum wyborczego. Wybór delegatów odbywa się na 2 tygodnie przed dniem głosowania do Sejmu na zebraniach obwodowych. Delegacie zbierają się na zebraniach w następną niedzielę po dniu głosowania do Sejmu. Kolegjum wyborcze wyłania listę kandydatów, poczem przeprowadza głosowanie w ten sposób, że każdy delegat ma prawo oddać głos: w województwach wybierających 5 lub 6 senatorów **na 4 kandydatów,** w województwach wybierających 4 senatorów **na 3 kandydatów,** w województwach wybierających 3 senatorów **na 2 kandydatów,** w województwie wybierających 2 senatorów na 1 **kandydata.** Wybranymi na senatorów zostają ci, którzy **otrzymali największą ilość głosów nie mniej niż 1/3 ilość głosów każdy.** Po wyborze senatorów odbywa się w ten sposób wybór 2 zastępców z senatorów.

Z ogólnej liczby 64 senatorów powołanych w ten sposób przypada na miasto stołeczne Warszawę, oraz województwo kieleckie, **lwowskie po 6 senatorów,** na województwo warszawskie i łódzkie **po 5 senatorów,** na województwo lubelskie, wołyńskie, krakowskie i poznańskie **po 4 senatorów,** na województwo pomorskie, nowogródzkie, poleskie i śląskie **po 3 senatorów,** na województwo pomorskie, nowogródzkie, poleskie i stanisławowskie **po 2 senatorów.**

Po ogłoszeniu wyniku wyborów do Senatu nastąpi w ciągu dni 7 powołanie **pozostałych 32 senatorów przez Prezydenta Rzplitej.**

Po wysłuchaniu referatu posła Podoskiego rozwinęła się dyskusja, w której pewne **zastrzeżenia przeciwko projektom wysunęli konserwatyści,** ponadto sen. Kamieniecki wyraził **wątpliwości, co do zgodności projektu z konstytucją.**

COŚ DLA „SZAREGO CZŁOWIEKA”

Min. Spraw wewnętrznych wydał okólnik do wojewodów i starostów, w którym zwraca uwagę na liczne skargi, napływające w związku ze stosowaniem kar administracyjnych. Minister podkreśla, że kary administracyjne winny mieć charakter wychowawczy, a nie jedynie karno - represyjny.

W związku z tem nie należy nakładać kar, gdy chodzi o uchybienia drobne, nie wynikłe ze złej woli, lecz z niedopatrzenia lub nieznajomości przepisów. W tych wypadkach winny być stosowane zwykłe ostrzeżenia.

ARESZTOWANIE POSŁÓW

TARNÓW, 7. 5. (PAT). Z polecenia prokuratury aresztowani zostali posłowie Str. Ludowego: Stachnik z Ropczyckiego i Chrzciuk z Dąbrowy.

Telegramy z ostatniej chwili na str. 1 i 2-giej

W kraju i w świecie

OFICJALNIE MAMY TYLKO 463.779 BEZROBOTNYCH. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych wynosiła w Polsce 4 maja 463,779, co oznacza spadek bezrobocia o 12.471.

JESZCZE JEDNA REZYGNACJA! Szef gabinetu Ministra Spraw Wojskowych ppłk. dypl. Adam Sokołowski listem z 20 kwietnia b. r. powiadomił zarząd Legjonu Młodych, o swej rezygnacji z przyjętej w swoim czasie godności senjora tej organizacji.

OFICEROWIE POLSCY JADĄ DO NIEMIEC! Dowiadujemy się ze sfer wojskowych, że jeszcze w pierwszej połowie maja br. przewidziany jest wyjazd do Niemiec na specjalne zaproszenie niemieckich władz wojskowych 4 oficerów polskich z gen. bryg. Kutrzebą, komendentem Wyższej Szkoły Wojennej na czele. Celem tej podróży, poza jej kurtuazyjnym charakterem, jest zwiedzenie paru ośrodków wyszkoleniowych Reichswehry.

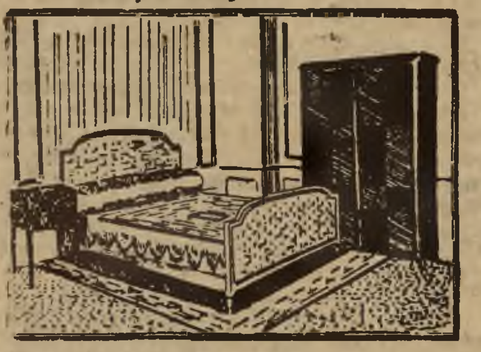
WIĘC KTO PONOSI WINĘ? W związku z ukazującemi się na łamach prasy notatkami, w których autorzy dopatrują się przyczyny wadliwych wymiarów podatkowych w nałożeniu przez władze centralne na Izby skarbowe kontyngentów do ściągnięcia, Min. Skarbu stwierdza, że wiadomości o rzekomych kontyngentach nie odpowiadają rzeczywistości, gdyż urzędom skarbowym żadne kontyngenty ani wymiarowe, ani poborowe, nie są wyznaczane.

WYBORY W JUGOSŁAWJI. Oficjalna liczba głosujących 5 bm. wynosi 2,758.172. Z tego prem. Jewticz otrzymał 1,738.390 głosów, t. j. 62,6 proc., koalicja opozycyjna 35.4 proc., Maksymowicz 1.18 proc., a Lioticz poniżej 1 proc.

PLUSKWY wytępisz bezpowrotnie TYLKO przez świecę gazową FUMIGATORE-CIMEX
Do nabycia w drogerjach i składach farb
informacje bezpłatne 666
Zakład Dezynfekcyjny
Pasaż Hausmana 7. Tel. 107-59.

DOM SZTUKI
Lwów, Fredry 1 tel. 284-78

OKAZJE: Meble antyczne i nowoczesne, Jadalnie, Gabinety, Sypialnie, Pokoje kombinowane, Kluby oferzane, Tapczany. Wielki wybór obrazów Brązy, Porcelana, Dywany, kilimy, Meble biurowe, Kasy. Meble pojedyncze nowoczesne i antyczne. CENY KRYZYSOWE. Własna pracownia stolarska i tapicerska. Kupno, sprzedaż, zamiana. 1868

JAK OGŁASZAĆ — TO W „KURJERZE"!

PARASOLE, PARASOLKI

Parasole ogrodowe i mierniczo, naprawy, pokrycia poleca jedyna katolicka firma
„Paragon"
Marja Bemowa
Lwów, Walowa 9.
551

dywany chodniki

T. KYSIAK I SYNOWIE
LWÓW, PLAC SMOLKI 4
TEL. 40-09

CERA DOMAGA SIĘ

nie kosmetyku, który dając chwilową poprawę jej wyglądu niszczy ją bezpowrotnie lecz odżywki chroniącej skórę twarzy przed więdnięciem i utrzymującym ją w stanie wiecznie młodym. Takiemi odżywkami i kosmetykami są:
PUDER i KREM
ABARID
„PERFECTION"
DO MYCIA TWARZY STOSUJCIE ZAMIAST MYDŁA OTRĄBKI ABARID

PHILIPS-RADJO do sieci 20 zł. mies.
KODAK-FOTO 6×9 10 zł. mies.
Barwik Borzemski
Kopernika 18 tel. 218-60
Cenniki bezpłatnie 712

Ostrzeżenie

Zawiadamiamy, P. T. Klientelę, że ak wizytorzy
JÓZEFA I CZESŁAW AMBROZIEWICZE
i MIECZYSŁAW MENKES (N. M.)
zostali za przekroczenia, z pracy w nasz ej firmie zwolnieni.
Ostrzegamy P. T. Klientelę przed dok onywaniem jakichkolwiek zamówień lub wpłat u wyżej wymienionych.
M. ARCT, ZAKŁADY WYDAWNICZE
Spółka Akcyjna
Warszawa, Nowy - Świat 35. 826

Ogromne

rozpowszechnienie słowa drukowanego postawiło reklamę prasową na naczelnem miejscu w działalności reklamowej. Potwierdza to przemysł i handel tych krajów, gdzie reklama najświetniej się rozwinęła t. j. Zachodu i Ameryki. 12927

Dla Pensjonatów

Kołdry . . .	od zł.	11·—
Koperty . . .	„ „	5.—
Poduszki . . .	„ „	9·—
Poszewki . . .	„ „	1·60

A. PIETRUSZEWSKI
dawniej ul. Kołłątaja, obecnie **ul. Halicka 20**
telefon 213-33. — Przerabia i pokrywa kołdry i materace.
CENNIK wysyła **DARMO**

Własny wyrób Solidny towar
KOŁDRY — MATERACE
Bielizna pościelowa, stołowa, ręczniki, płótna, ścierki 674
KOCE — KAPY — FIRANKI

Towary Bławatne **Wełny, jedwabie, płótna, pościel** Największy wybór Najniższe ceny 1236 **Fr. ORZECHOWSKI** Telefon 25-55 Lwów, Rynek 29.

Interesy handl.

Obrazy
oryginalne malarzy polskich na dogodnych warunkach do nabycia W SALONIE OBRAZÓW we Lwowie Piłsudskiego 11 tel. 265-8?. 1358

Kamienice
wille nowoczesne i przedwojenne rentowne, parcele budowlane w każdej dzielnicy miasta korzystnie można kupić lub sprzedać. Informacje bezpłatnie „Kontrakt" Batorego cztery. 14578

Kupna
W tej rubryce zamieszczamy ogłoszenia do 10 słów po 80 groszy — dalsze wyrazy po 5 gr.

Maszynę
do pisania okazyjnie kupię. Zgłoszenia w Kurjerze Lwów Zimor. 10 „Maszyna". 14554

Kupię
30 morgów pola ornego lub łąk w jednym kompleksie lub większą gospodarkę w powiatach na Podolu blisko stacji kolejowej. Podać cenę do Adm. Kurjera Lwowskiego „Emeryt". Pośrednictwo wykluczone 14561

Sprzedaże
W tej rubryce zamieszczamy ogłoszenia do 10 słów po 80 groszy — dalsze wyrazy po 5 gr.

Parcele
rozmaicie położone piękny widok sprzedam. Zgłoszenia do Adm. „W. H.". 14488

Sprzedam
kostjum angielski, marengo, płaszcz suknie białe. Lwów, Romanowicza 7/5 2—4. 14566

Wyjeżdżam
sprzedam różne rzeczy, meble pianino. Lwów, Nowy Świat 3 parter prawy. 14570

Fortepiany
pianina pierwszorzędne nowe oraz okazyjne. Dogodne warunki. Nowacki Piłsudskiego 17 14560

Aparat
fotograficzny Ica 7x12 komplet wraz z pokrowcem za 50 zł. sprzedam. Zgłoszenia „Absolwent". 14551

Palmę
okazałą tanio sprzedam. Lwów, Murarska 40 I p. od 2 do 5 pop. 14552

Fortepian
krótki taneczny w znakomitym stanie tanio sprzedam Bartoszewski Piekarska 15 I p. 14553

Kamienica
III piętrowa okolica Łyczaków dochód 12.600 zł. rocznie. Bank 50.000 wkład 60.000, Kamienica II piętrowa ogród, dochód 13.000 zł. dług 50.000 zł. gotówka 80.000 okolica Listopada, willa, 12 ubikacyj dzielnica I, ogród. cena 24.000, Willa nowa dochód 3180 zł. Bank 19000, gotówka 8000 sprzeda Rosenbaum Szeptyckich 15. 14581

FOTO aparaty i przybory TANIO i solidnie
Inż. A. SCHARF
Lwów, ul. **SYKSTUSKA 2**

Motocykl
z przyczepką sprzedam Chyliński pracownia mechaniczna Kopernika 17 od 16—17. 14588

Prawdziwe
perły duży sznur sprzedam. Zgłosz. „Perły" do Adm. 14489

„Charitas"
Wyspiańskiego z r. 1904 pastel sprzedam. Zgłoszenia „Charitas Adm. Kurjera Lwów, Zimor. 10. 14490

Kamienica czteropiętrowa
centrum Lwowa. wybudowana 1913 monumentalnie, dochód roczny 44.000 złotych sprzedam Pośrednictwo wykluczone. Informuję tylko poważnych reflektantów. Starosta Topolnicki, Lwów, Nabielaka 23. 14518

Gospodarstwo
pięciomorgowe nadające się do prowadzenia ogrodnictwa, sadownictwa i pszczelarstwa pod Lwowem sprzedam. Listy pod „Klimatyka". 14428

Dom
do sprzedania Lwów, Dunin Borkowskich 11 A wiadomość u właściciela. 14415

Najlepsze najtańsze OBUWIE

poleca najstarszy firma katolicka
L. T. SKRZYPEK
Lwów, Halicka 4, tel. 244-70 1403

Naprawki
i zelowania pantofli uskutecznia tanio i solidnie wytwórnia „Ibis" Lwów. Halicka 5 mezanin. 671

Magazyn Papieru
Schex i Stenzel
Lwów, Sykstuska 2, tel. 34-30 poleca Papiery i przybory techniczne. 102

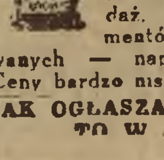
Pończochy
skarpetki, reformy w najlepszych gatunkach NAPRAWDĘ TANIO Firma „DOM WŁÓCZKI, Lwów. SYKSTUSKA 3. 251

Fortepiany
pianina na różne ceny najtaniej sprzedaje, wypożycza Kubesse Lwów. Rynek 9. 14060

ŁÓŻKA METALOWE

WÓZKI DZIECINNE, TAPCZANY POLECA NAJTANIEJ
WOŁKOWYSKI
KOPERNIKA 5 — Tel. 295-97 40.

Wytwórnia fortepianów, pianin, fisharmonij SZKIELSK Lwów, Ossolińskich 10 tel 87-23. Sprzedaż, kupno instrumentów nowych, używanych — naprawa, najem Ceny bardzo niskie. 2697

JAK OGŁASZAĆ — TO W „KURJERZE"!

Fortepiany
krótkie mało grane, tanio sprzedaje miesia Hanak, Lwów, Piłsudskiego 21 pierwsze piętro 14413

Motocykl
z przyczepką tanio sprzedam. Wiadomość tel. 272-96. 14469

Katolicka
Wytwórnia Gorsetów „Krajoprzemysł" Lwów. Bemów 1 wykonuje wedle najnowszych wzorów gorsety, napierśniki, opaski pooperacyjne i higjeniczne solidnie i tanio — oraz przyjmuje naprawę i czyszczenie 58?

Mieszkania
W tej rubryce zamieszczamy wszelkie ogłoszenia mieszkaniowe do 10 słów 2 razy BEZPŁATNIE. Dalsze wyrazy po 5 gr.

5 pokoi
duże słoneczne komfort pokój służbowy terasa Lwów, Gundulicza 8 (boczna Ponińskiego) oglądać 12—2. 14487

Pokój
słoneczny osobne wejście, wolny zaraz. Lwów, Murarska 64. Dozorca 2—4. 144?3

4-pokojowe
mieszkanie słoneczne II piętro do wynajęcia Lwów, Tarnska 1 m. 3. 14494

3 pokoje
komfort Lwów, Częstochowska 23. 14502

4-pokojowe
słoneczne pełnokomfortowe Lwów, Strzemię 11A boczna Zyblikiewicza do wynajęcia. 1450

Mieszkanie
trzypokojowe komfort słoneczne Lwów, Tarnowskiego 34 Oglądać 12—15 145??

4 pokoje
Snopkowska 53 pełny komfort ogródek, obok pływalni — od 15 czerwca, wiadomość u dozorcy. 14555

5-pokojowe
pełnokomfortowe słoneczne mieszkanie do wynajęcia Lwów Listopada 111. 14558

Lenartowicza 15
4-pokojowe mieszkanie z przynależnościami pełny komfort wysoki parter od 15 maja względnie 1 czerwca do wynajęcia Wiadomość w miejscu. 14568

Bezdzietni
poszukują 2 pokojowego mieszkania komfortowego z kuchnią, możliwie z balkonem, blisko tramwaju, może być nowa budowa, Zgłoszenia Administracja „Czynsz pewny". 14559

4-pokojowe
mieszkanie ewtl. 3 do wynajęcia Nowy Świat 18|I. 14576

Pokój
przedpokój z klatki schodowej gaz wodociąg 1 czerwca wynajmę Lwow, Dąbrowskiego 8. 14573

4 pokoje
słoneczne balkon łazienka elektryka urzędnikowi Piotra 25 dozorczyni. 14572

4 pokoje
kuchnia pierwsze piętro nowy dom wynajmę rządowcom Lwów Częstochowska siedem 9—12 15—17. 14585

Pięć
ubikacyj, parter Lwów, Lelewela 5 Tel 281-24. 14589

Centrum
dwa pokoje kuchnia komfort 80 zł, Agencja Akademicka 24 14587

3-pokojowe
mieszkanie komfortowe, słoneczne, Lwów, Grochowska 33 róg Potockiego. 14522

6 pokoi
p. komfort 3 wejścia Lwów, Batorego 32. 14526

Pokój
z kuchnią do wynajęcia przy ul. Walka Panieńska 73 koło Szkoła Pogoni. 14537

3 i 5 pokoi
kuchnia komfort do wynajęcia plac Akademicki 3, 14373

4—5
mieszkania parter I p. komfortowe rządowcom Lwów, Ujejskiego 6. 14545

Pokój
z kuchnią w domu z rozległym ogrodem Lwów, 22 stycznia 41 boczna Snopkowskiej. Tylko dla małej rodziny lub samotnych osób chrześcijan. Willa Bierzakich telefon 276-68. 14547

Dwa
cztery pokoje kuchnia pełny komfort Lwów, Skrzyneckiego 4 Wiadomość właścicielka. 14341

Czarneckiego 4
pięciopokojowe piękne mieszkanie w pełnym komforcie zaraz do wynajęcia, 14353

Czarneckiego 2
4 pokoje, system korytarzowy na biuro lub stowarzyszenie zaraz do wynajęcia. 14354

Sapiehy 51 drzwi 7
komfortowe 2 pokoje wspólna dla panienki, przy samotnej osobie zaraz do wynajęcia. D

Do wynajęcia
5 pokoi z pełnym komfortem na III p przy ul. Słowackiego 14 Wiadomość w likwidatorze Banku na miejscu, 14430

3 pokoje
przedpokój na biuro, Lwów, Batorego 24. 11437

Poszukuję
5 pokoi bez pośrednictwa — okolica Kochanowskiego telefon 256-15. 14434

2 pokoje
kuchnia wynajmę, wodociąg tamże. Boczna Pasieczna 359. 14446

Koralnicka 6
5 pokoi komfort kuchnia 2 pokoje kuchnia oficyny. 14449

2 pokoje
nyża łazienka bez a dwa z kuchnią Lwów, Kochanowskiego 48 dozorca 14465

Do wynajęcia
lokal mały w podworzu 20 zł. Lwów. Sobieskiego 37. 14466

AUDYCJE RADJOWE

Radjostacja lwowska

Czwartek, dnia 9 maja 1935 r.

6.?? Audycja poranna. 7.45 (Lw.) Program na dzień bież. 7.50 (Lw.) Wskazówki prakt. 8.00 Audycja dla szkół. 8.05 Audycja dla poborowych. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.03 Wiad. meteor. 12.05 Audycja dla szkół: Słuchowisko p. t. „Wesele Jasia i Kasi" pióra Janiny Porazińskiej. 12.30 Poranek szkolny z Filharmonji Warsz. 13.00 Chwilka dla kobiet. 13.05 Dziennik południowy. 13.15 D. c. szkolnego poranku z Filharmonji Warsz. 13.50 „Z rynku pracy". 13.55 Wiadom. o eksporcie polskim.

14.00 (Lw.) Najpiękniejsza płyta gramofonowa. „Koncert życzeń". 15.35 Przegląd giełdowy. 15.45 (Lw.) Piosenki i melodje rewjowe (płyty). 16.30 Pogadanka w języku francuskim. 16.45 Tr. z Katowic. Koncert Chóru „Echo". 17.00 Tr. z Krakowa. „Anglja za rządów Jerzego V." — Prof. R. Dybowski. 17.15 Tr. z Wilna. Teatr Wyobraźni nadaje słuchowisko „W zimowy wieczór" w/g E. Orzeszkowej w radjofonizacji Witolda Hulewicza. 17.50 Poradnik sportowy. 18.00 Pieśni w wyk. Heleny Ostrowskiej. Przy fortep. prof. Ludwik Urstein. 18.15 „Zawód literacki a służba społeczna" — szkic literacki — wygł. Marja Dąbrowska. 18.30 (Lw.) Pocztowa skrzynka programowa. 18.40 (Lw.) Silva rerum i życie kulturalne. 18.45 (Lw.) Muzyka lekka z płyt.

19.07 (Lw.) Program na dz. nast. 19.15 (Lw.) Feljeton literacki Idy Wieniewskiej. 19.30 Wiadomości sportowe ogólnopolskie. 19.35 (Lw.) Krótki recital fortepianowy Zofji Czarnockiej-Hallerowej. 19.50 Feljeton aktualny. 20.00 Pieśni i tańce Karola Kurpińskiego, które wszyscy dobrze znamy. (Audycja IV-ta z okazji 150-lecia urodzin). 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 „Jak pracujemy i żyjemy w Polsce". 21.00 Koncert symfoniczny.

22.00 Reportaż z jubileuszu 25-letnie panowanie Jerzego V-go. 22.20 Koncert muzyki tanecznej. 23.00—23.05 Komunikaty.

—o—

W 25 -ROCZNICĘ ZGONU ELIZY ORZESZKOWEJ. Obecnie mija 25 lat od śmierci wielkiej pisarki Elizy Orzeszkowej. Polskie Radjo przypomni o tem słuchaczom nadając dziś, w czwartek o godz. 17.15 zradjofonizowaną przez Witolda Hulewicza nowelę „Wieczór Zimowy", w której autorka porusza wszechludzki problem winy i kary. Nowela ta jest bezprzecznie jedną z pereł w twórczości Orzeszkowej, a nadawana już dwukrotnie przed kilkoma laty przez rozgłośnię wileńską spotkała się z entuzjastycznym wprost przyjęciem audytorjum radjowego.. Słuchowisko to o nastrojowej, wzruszającej do głębi akcji z podkreśleniem folkloru przez ilustrację muzyczną stanowić będzie jedną z najbardziej udatnych przedstawień „Teatru Wyobraźni"

LITERATURA W SŁUŻBIE SPOŁECZNEJ. Znana pisarka współczesna, autorka „Nocy i Dni", Marja Dąbrowska mówić będzie przez radjo o roli pisarza w społeczeństwie zwalczając narzucone literaturze obowiązki w obronie istotnych zadań społecznych twórczości literackiej. Sztuka wielka uspołecznia człowieka przez otwarcie oczu i serca na wielkość oraz głębię świata i człowieka. Prelekcja ta nadana będzie dziś, w czwartek, o godz. 18.15

RADJOSŁUCHACZE BIORĄ UDZIAŁ W UROCZYSTOŚCIACH JUBILEUSZOWYCH KRÓLA JERZEGO V. W dniu 9 maja o godz. 22.00 będą mogli radjosłuchacze wziąć udział w dalszych uroczystościach organizowanych w Anglji ku uczczeniu dwudziestopięciolecia koronacji Króla Jerzego V. Reportaż czwartkowy przyniesie mowę znakomitego pisarza angielskiego Rudyarda Kiplinga wygłoszoną na uroczystym bankiecie „Towarzystwa Św. Jerzego" (mowa ta będzie prawdopodobnie szczególnie ciekawą ze względu na stanowisko o charakterze moralno patrjotycznym i ideologiczno państwowym, jakie ten autor zajmuje dla całego Imperjum Brytyjskiego), oraz na temat hołdu złożonego królowi przez członków Izby Gmin oraz Izby Lordów i mowy Króla w odpowiedzi na ten hołd. Reportaż ten nadany będzie ze stila wraz z objaśnieniami polskiego speakera wmontowanemi w całość audycji. Tegoż dnia o godz. 18.00 odczyt na temat Anglja za rządów Jerzego V" wygłosi prof. Roman Dybowski.

—o—

18.00 LENINGRAD. „Dama Pikowa" — op. Czajkowskiego.

20.00 BRUKSELA FRANC. „Kraina Uśmichu" — operetka Lehara.

22.00 NATIONAL PR. „Zygfryd" — op. R. Wagnera.

Radjostacja krakowska

Czwartek, dnia 9 maja 1935 r.

6.30 Transm. z Warszawy. 7.45 Program na dzień bież., oraz Wskazówki prakt. 8.00 Transm. z Warszawy. 11.57 Sygnał czasu, hejnał z wieży Marjackiej. 12.03 Transm. z Warszawy.

15.45 „Księżniczka Czardasza" Kalmana (operetka w skrócie, płyty) w wyk. artystów opery berlińskiej 1) ***: Wieczorem tańczmy — potpourri przebojów, 2) Schmalstich: Toreador — pasodobie, 3) Mohr: Orient-Ekspress — fox, 4) Balz: Jonny — walc, 5) Frondel: Serenada kreolska — tango, 6) Blanco: Sen o wiośnie — tango. 16.30 Transm. z Warszawy, Katowic i Wilna. 18.30 „Skrzynka ogólna" w oprac. inż. St. Broniewskiego. 18.45 Koncert reklam.

19.00 Orkiestra R. Renarda gra do tańca (płyty). 19.07 Program na dz. nast.

19.15 Odczyt. 19.25 Lokalne wiadom. sport. 19.30 Transm. z Warszawy i Lwowa. 22.00 Tr. z Warszawy. 22.15 Transm. z Warszawy.

23.05 Polskie zespoły i soliści w lekkim repertuarze (płyty). 23.30—23.45 Odczyt nowogrecki: „Stosunki polsko-greckie" wygł. dr. K. Bulas, asyst. U. J.

Wydawca: Mgr. D. Macieiko. Czcionkami DRUKARNI KRESOWEJ Sp. z o. o. Lwów, Mochnackiego 48. Odpow. red. Kazimierz Turzański.